

3 Aruba		9 Wereld		10 Economie		12 Sport	
Aantal verhuurde hotelkamers omlaag, opbrengst omhoog		Mensenrechtenhof: Arrestaties Navalny politiek		Britse pond omlaag na vertrek brexit-minister		Mendy onder het mes	

Besaril en Lampe trekken aan de bel Huisvesting studenten in Nederland wordt onbetaalbaar

ORANJESTAD — Onderwijs-minister Rudy Lampe (RED) waarschuwt dat studentenkamers in Nederland onbetaalbaar worden, wat studeren steeds moeilijker maakt. Een oplossing is om in de regio of op Aruba te studeren en daarom introduceert hij vanaf januari 'distance learning'. De gevormachte minister van Aruba, Guillfred Besaril (MEP), stelt dat 90 procent van de leerlingen niet weet wat hen straks in Nederland te wachten staat. "Het ontbreekt aan een goede informatie-structuur."

door onze verslaggever
Mirta de Rozario

Minister Lampe kwam gisteren naar het parlement om tijdens een vragenuur vijf vragen te beantwoorden die Marisol Lopez-Tromp (POR) had ingediend. Hij had Besaril meegenomen, omdat ze samen een boodschap hebben over de situatie waarin leerlingen en studenten zich bevinden.

Schaarste
Om uit te leggen waarom studentenkamers in Nederland onbetaalbaar worden, gaf de Onderwijs-minister eerst achtergrondinformatie. Hij verwees naar de brexit, die gevolgen heeft voor financiële instellingen in Londen. "Veel banken zoeken andere Europese steden om zich te vestigen, en komen onder andere uit op Amsterdam. Dat betekent dat al hun medewerkers woonruimte zoeken, wat tot schaarste leidt." Lampe zei verder dat Nederland als één van de eerste landen in de Europese Unie internationale opleidingen in het Engels aanbiedt. "Dat trekt veel studenten uit China en India naar Nederland." Beide ontwikkelingen zorgen voor een enorme vraag naar kamers, waardoor de prijs stijgt. "Ik praat over een kamerprijs van 500 eu-

De gevormachte minister van Aruba in Nederland, Guillfred Besaril (MEP), praat op Aruba met Colegio Arubano en met Colegio EPI.

ro of hoger. Dat maakt het voor Arubaanse studenten erg moeilijk om woonruimte te vinden."

Op afstand studeren
Lampe wil deze probleemsituatie omzetten in een kans voor Aruba. "Onze studenten moeten zich meer gaan richten op studeren in de regio of op Aruba." Hij schetste de situatie dat Aruba één universiteit heeft, één lerarenopleiding (IPA) en één mbo-opleiding (EPI). "Deze drie onderwijsinstellingen moeten gaan werken met een nieuw concept en een

distance learning organisatie worden." De Onderwijs-bewindsman legt uit dat studenten voor bepaalde opleidingen nu traditioneel nog naar Nederland moeten, maar wat hem betreft moet studeren ook op afstand kunnen. "Dit vergt wel veranderingen van Arubaanse onderwijsinstellingen en samenwerking met Nederlandse onderwijsinstellingen. Daar werken we nu aan." Lampe maakte vervolgens bekend dat hij bezig is om in januari te starten met het eerste 'distance learning'-project: PDG (Pedagogisch

Didactisch Getuigschrift, red.). Dit is een samenwerking met de Open Universiteit in Heerlen en Zuyd Hogeschool. "Studenten die deze PDG doen, blijven op Aruba studeren, maar aan het eind van de studie hebben ze wel een Nederlands diploma op zak."

Jongeren kennen Nederland niet
Besaril steunt de plannen van de minister om studenten op Aruba en in de regio te houden. Hij waarschuwde voor de situatie waarin studenten zich bevinden voor-

dat ze naar Nederland komen. "Ik ben deze week op Aruba bij drie middelbare scholen geweest, Colegio San Nicolas, Colegio Arubano en EPI, en heb gesproken met leerlingen. Op mijn vraag wie er al een keer in Nederland is geweest, stak nog geen 10 procent zijn hand op. Dat betekent dat 90 procent Nederland niet kent en niet weet wat hen daar te wachten staat. Ze gaan er vanuit dat ze daar worden opgevangen."

Vervolg op pagina 3:
Cultuurverschil is groot probleem.

Sint-intocht kan ongewijzigd doorgaan

HAARLEM — De landelijke intocht van Sinterklaas zaterdag in Zaanstad kan volgens het huidige plan doorgaan met Zwarte Piet en hoeft niet te worden aangepast. De voorzieningenrechter in Haarlem heeft dat gisteren besloten in een kort geding dat de stichting Majority Perspective had aangespannen tegen onder meer de gemeente Zaanstad en de publieke omroep NTR.

De stichting eiste niet een volledig verbod van de intocht, maar wel dat de in haar ogen 'racistische stereotypering' van Zwarte Piet er niet bij zou zijn. Ook de roetveegpieten die de NTR inzet, zijn in de ogen van de stichting niet voldoende. De stichting vindt dat Nederland met de organisatie en het uitzenden van de Sinterklaasintoct indruist tegen internationale verdragen tegen racisme. De rechter in Haarlem vindt de vorderingen van de stichting niet ontvankelijk, omdat ze niet heeft voldaan aan belangrijke voorwaarden zoals tijdig overleg vooraf met de gedaagden. Die voelden zich nu overvallen door de

rechtszaak. De rechter kan daarom geen inhoudelijk oordeel vellen over de vorderingen. Maar ook als hij dat wel had gekund, had hij de vorderingen toch afgewezen, zei hij.

In een lange toelichting ging de rechter inhoudelijk in op de 'heftiger wordende' maatschappelijke discussie, eerdere negatieve oordelen over Zwarte Piet door de Kinderombudsman en het College voor de Rechten van de Mens, grondrechten en discriminatie. De voorzieningenrechter vindt dat hij alleen vooraf zou kunnen ingrijpen als is te voorzien dat de intocht een forse breuk op grondrechten oplevert. En dat is volgens hem niet het geval. Ook zei de rechter dat de figuur van Zwarte Piet al langzaam wordt aangepast en dat hiermee afscheid wordt genomen van de 'klassieke' Zwarte Piet. De gedaagden hadden dat zelf ook aangevoerd tijdens de zitting dinsdag. De rechter vindt het belangrijk dat de discussie wordt voortgezet. Een bestuurslid van de stichting was verrast dat de rechter inhoudelijk inging op de kwestie, maar was het niet eens met het oordeel. Hij zei dat de stichting waarschijnlijk naar het Europese Hof stapt.

Justitie pakt tweede afperser burgemeester

BREDA — Justitie heeft ook de tweede verdachte van de afpersing van voormalig burgemeester Wim Luijendijk van Loon op Zand gepakt. Dat werd vandaag duidelijk bij de rechtbank in Breda.

Daar moest Danijel B. (44) uit Capelle aan den IJssel voorkomen. Omdat justitie de zaken van de twee verdachten tegelijk wil behandelen, werd de zaak tegen B. uitgesteld tot 25 januari. Luijendijk, tot 2017 burgemeester van de Brabantse gemeente, is bijna twee jaar lang afgeperst nadat hij in

2016 contact had met een 24-jarige man. Daarna werd hij door B. belaagd en afgeperst. B. zou Luijendijk hebben verteld dat de man met wie hij contact had minderjarig was en eiste geld, anders zou hij naar justitie en de media stappen. De burgemeester zou 15.000 euro hebben betaald. In een brief aan het Brabants Dagblad noemde hij dat 'naïef'. Begin dit jaar zou B. Luijendijk hebben mishandeld in zijn eigen woning. B. heeft bekend. Hij zei tijdens een eerdere zitting dat Luijendijk helemaal niets verkeerd heeft gedaan.

Vrouw oud-premier Maleisië weer aangeklaagd

KUALA LUMPUR — De echtgenote van de voormalige Maleisische premier Najib Razak, Rosmah Mansor, is voor de tweede keer in korte tijd beschuldigd van corruptie.

Dit keer zou ze 189 miljoen ringgit (80 miljoen gulden) hebben gekregen van een bedrijf dat kandidaat was voor een grote overheidsopdracht. Justitie in Maleisië klaagde haar vorige maand al aan voor belastingontduiking en witwassen. Mansor ontkent alle beschuldigingen. Razak is sinds 2015 meerdere malen beschuldigd van corruptie. Hij zou honderden miljoenen euro's op verschillende manieren naar zijn eigen bankrekening laten vloeien. Hij was van 2009 tot

Rosmah Mansor (m)

mei 2018 minister-president van Maleisië. In mei van dit jaar verloor hij de verkie-

zingen van de hoogbejaarde oud-regeringsleider Mahathir Mohamad.

Tientallen agenten gedood bij aanslag Taliban

KABUL — In Afghanistan zijn bij een aanslag door de Taliban zeker 38 politiemensen en agenten van de veiligheidsdienst gedood toen 'collega-agenten' het vuur op hen openden. De aanslag was op een politie- en legerbasis in de westelijke provincie Farah.

De Taliban eiste via Twitter de verantwoordelijkheid op voor de schietpartij. Maandag kwamen in de regio ook al 37 politiemensen om het leven bij een aanslag van de Taliban.

De veiligheid in de provincie Farah is de afgelopen maanden dramatisch verslechterd. Deze week waren er berichten over gevechten op minstens vijf plaatsen en voortdurende aanvallen

Door de aanhoudende gevechten slaan bewoners van de regio op de vlucht.

op de zogenoemde veiligheidsring rond de gelijknamige provinciehoofdstad.

In de afgelopen weken zijn de gouverneur, het hoofd van de politie en het hoofd

van het leger van de provincie ontslagen en vervangen.

ASK FOR OUR FINANCING PLAN

OUR AFFORDABLE, PERSONALIZED SERVICES
ARE GREAT FOR ANYONE WHO WANTS TO UPDATE
A SPACE IN THEIR HOME.

www.facebook.com/s.fordfurnishingsaruba/ Hours - Mon-Sat 9 AM To 6 PM. Scotlandstraat 38 - +297 587 0830

SPECIALS
15% OFF STOREWIDE
25% OFF ON "CB" MATTRESSES &
ADJUSTABLE BEDS
CLEARANCE ITEMS UP TO 85% OFF

FPNC
Fundacion Pa Nos Comunidad

**Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheeken**
ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een
persoonlijk karakter
Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

VACATURE

Het Dr. Horacio E. Oduber Hospital is op zoek naar een:

(Poli)klinisch Apotheker

Bezoek onze website of facebookpagina voor
meer informatie over deze functie.

www.arubahospital.com • f HOH Aruba

TRAMPOLIN

Een dagopvang waar
hulpbehoevende
kinderen worden
begeleid om in de
toekomst te
functioneren binnen
de arbeidsmarkt.

MEGAPLEX 8
The only theater in Aruba with all stadium seating!
caribbeancinemas.com f Caribbean Cinemas Aruba

NOVEMBER 15 - 21

TURN THE STAGE

NOV 15: 7:00PM
NOV 17-18: 11:30AM

NEW THIS WEEK!

THE CRIMES OF GRINDWALD PG-13
EDDIE REDMAYNE | JOHNNY DEPP
ALL FORMATS WITH SPANISH SUBTITLES
MONTHU 8:15 | 11:00
FRI/SAT 8:15 | 11:00
MONFRI 3:50 | 6:15 | 9:05
SAT/SUN 3:25 | 6:15 | 9:05
MONTHU 5:40 | 8:30
FRI 5:40 | 8:30 | 11:20
SAT 2:50 | 5:40 | 8:30 | 11:20
SUN 2:50 | 5:40 | 8:30
VIOLA DAVIS | JAMIE LEESSON
WIDOWS R
ALL FORMATS WITH SPANISH SUBTITLES
MONSUN 6:30 | 9:15
MONSUN 6:00 | 8:45
MARK WAHLBERG | ROSE BYRNE
instant family PG-13
ALL FORMATS WITH SPANISH SUBTITLES
MONTHU 4:20 | 6:50 | 9:20
FRI 4:20 | 6:50 | 9:20 | 11:50
SAT 1:50 | 4:20 | 6:50 | 9:20 | 11:50
SUN 1:50 | 4:20 | 6:50 | 9:20
SAT/SUN 3:30
CLAIRE FOY | SYLVIA HOEKS
THE GIRL IN THE SPIDER'S WEB R
WITH SPANISH SUBTITLES
MONSUN 4:50
ROWAN ATKINSON | OIGIA KURYLENKO
JOHNNY ENGLISH R
WITH SPANISH SUBTITLES
MONFRI 4:10 | 6:10
SAT/SUN 2:10 | 4:10 | 6:10
BENEDICT CUMBERBATCH | CAMERON SEELY
GRINCH PG
WITH SPANISH SUBTITLES
MONTHU 4:40 | 6:40 | 8:40
FRI 4:40 | 6:40 | 8:40 | 10:40
SAT 2:40 | 4:40 | 6:40 | 8:40 | 10:40
SUN 2:40 | 4:40 | 6:40 | 8:40
MONFRI 4:25
SAT/SUN 2:20 | 4:25
RAMI MALEK | LUCY BOYNTON
BOHEMIAN RHAPSODY PG-13
WITH SPANISH SUBTITLES
MONTHU 3:50 | 8:30
FRI/SUN 3:20 | 8:30
STARTING NOVEMBER 22: RALPH BREAKS THE INTERNET • ROBIN HOOD
Palm Beach Plaza Aruba | 586.0074 THE MAGIC OF THE MOVIES ON YOUR MOBILE DEVICE Download on the App Store GET IT ON Google Play

INVITATION TO TENDER

**PROJECT: GATEWAY 2030 EXPANSION PROJECT
TERMINAL EXPANSION MAIN BUILDING CONTRACTOR**

By means of this publication the Aruba Airport Authority N.V. (AAA), manager and operator of Aeropuerto Internacional Reina Beatrix, would like to invite all Main Building Contractors / joint ventures who can demonstrate proven ability to provide the building works, including all building/ICT services and adjacent road works to participate in the TENDER for Building Works for the Gateway 2030 Terminal Expansion .

Project description (33,000 m2, contract start July 2019, completion mid 2023):

1. An expansion and complete revamp of the (current US bound) check in hall;
2. A processor building housing immigration, aviation security and US CBP Pre Clearance facilities on ground floor and a spacious Retail and F&B Plaza on level 2.;
3. A new baggage hall (Baggage Handling System provided by a third party)
4. A pier extension with three contact gates on level 2, three bus gates at ground level and an arrival corridor at level 3.

AAA is organizing a **Construction Fair on Thursday, November 29th, 2018** during which the project is presented and interested international parties can meet local companies to initiate cooperation.

Interested parties can receive the Prequalification Documents from AAA by sending a request via email ultimately **December 14, 2018**, to lmaduro@airportaruba.com. The verification for the receipt of the request remains the responsibility of the requesting party. Deadline for submission is **January 11, 2019**.

AAA reserves the right to contact all entities on its own initiative who have expressed their interest in the past to AAA N.V.

in co-operation with Schiphol International B.V.

bai all out
LTE data plan ilimita

1 dia
data ilimita
afl. 5.00

3 dia
data ilimita
afl. 10.00

7 dia
data ilimita
afl. 18.00

cumpra awor

Digicel

KOORYMAN

**VOLG ONS
KOORYMAN.ARUBA**

DEALS OF THE WEEK

Geldig van vrijdag 16 november tot en met donderdag 22 november 2018 of zolang de voorraad strekt.

**GEREEDSCHAPS-
HOUDER**

- Veel opbergen in kleine ruimtes
- Bevat 5 beugels

15% KORTING

29.99
25.49
of 1020 Fun Miles

OPBERGBOXEN

- Verkrijgbaar in diverse afmetingen en ontwerpen
- Ideale hulp voor een opgeruimd huis!

20% KORTING OP ALLE OPBERGBOXEN

20% KORTING OP ALLE **HG** PRODUCTEN

**HANDTUINGEREEDSCHAP
MET LANGE STEEL**

25% KORTING

19.99
14.99 per stuk
of 600 Fun Miles

TopMost™

2X fun miles

KOORYMAN MEGASTORE NON-STOP OPEN VAN 7AM - 7PM & ZONDAG 9AM - 2PM
Kooyman Megastore Av. E. J. (Watty) Vos 20

WWW.KOORYMANBV.COM

Aantal verhuurde hotelkamers omlaag, opbrengst omhoog

ORANJESTAD — Het aantal verhuurde hotelkamers is afgelopen oktober lager geweest dan dezelfde maand vorig jaar, maar het heeft meer opgebracht, zo blijkt uit nieuwe cijfers van hotelbranche-organisatie Ahata. Toeristen zijn bereid om meer per kamer uit te geven.

De bezettingsgraad in oktober was 79,2 procent, wat 6,2 procentpunt lager was dan oktober vorig jaar. De gemiddelde prijs per hotelkamer was met ruim 215 dollar echter 12 procent hoger dan de kamerprijs in oktober 2017. De opbrengst per beschikbare kamer (RevPAR) was met ruim 170 dollar bijna 4 procent hoger in oktober 2018 in vergelijking met dezelfde maand een jaar eerder. Volgens Ahata was het aantal verhuurde kamers in oktober iets hoger dan in september, wat een normaal seizoenspatroon is.

RevPAR flink gestegen
Over de eerste tien maanden van 2018 is de RevPAR maar liefst 11,5 procent hoger met een gemiddelde opbrengst van ruim 206 dollar per kamer in vergelijking met de periode van januari tot oktober 2017. Volgens de ceo van Ahata, Tisa LaSorte, tonen de cijfers aan dat er nu een normalisatie aankomt nadat Aruba lang heeft kunnen profiteren van een gewilde positie in

de regio omdat andere Caribische toeristenbestemmingen hard waren geraakt door orkanen in september 2017. “Het is belangrijk dat Aruba zich effectief kan blijven marketen, zodat het een hoge kamerbezetting en een hogere RevPar kan beïnvloeden.” De branche-organisatie is beducht op het huidige aanbod van hotelkamers. In een persbericht vorige

maand zei de organisatie een voorstander te zijn van een moratorium op hotels. Volgens Ahata zijn Eagle Beach en Palm Beach verzadigd en er is niet genoeg gekwalificeerd personeel voor veel extra kamers. Dit zou het serviceniveau in de gehele hotelsector kunnen aantasten, aldus de organisatie. De recente cijfers over de bezettingsgraad zijn geba-

seerd op gegevens van vijftien hotels: Barcelo Aruba, Boardwalk Hotel, Brickell Bay Beach Club, Bucuti & Tara Beach Resort, Divi & Tamarijn resorts, Hyatt Regency Aruba, Manchebo Beach Resort, Marriott Aruba, The Mill Resort, Renaissance Aruba, The Ritz-Carlton, RIU Palace, RIU Antillas, Talk of the Town Hotel en Tropicana Aruba Resort.

Besaryl in gesprek met EPI en Colegio Arubano ‘Vorbereiding studenten op Nederland onvoldoende’

ORANJESTAD — Arubaanse aankomende studenten die in augustus in Nederland arriveerden, bleken niet goed te zijn voorbereid op hun studieperiode en informatie te missen. Om dit aan te pakken, is de gevolmachtigde minister van Aruba in Nederland, Guilfred Besaryl (MEP), naar Aruba gekomen. Hij praat met Colegio Arubano en met Colegio EPI.

Met rector Michella van Loon van Colegio Arubano en conrectoren Miloushka Boekhoudt-Wernet en Igmar Davelaar sprak Besaryl over enkele knelpunten in de voorbereidingen. Hij constateert namelijk dat een grote groep studenten voor dezelfde studie kiest, wat uiteindelijk kan leiden tot een verzadiging op de arbeidsmarkt en de kansen op werk voor deze studenten verkleint. Wat Aruba nodig heeft, zijn professionals in de gezondheidszorg en in het onderwijs.

Vacatures
Van Loon maakte gebruik van de komst van Besaryl om aan te geven dat Colegio Arubano veel problemen heeft om eerstegraads docen-

ten te vinden voor de vakken wiskunde en Nederlands. De gevolmachtigde minister zegde toe om de school te helpen bij het invullen van deze vacatures.

Voorexamenklassen
Bij Colegio EPI werd Besaryl vergezeld door de onderwijscoördinator van het Arubahuis, James van der Linde. Ze spraken met algemeen directeur Ryan Maduro en met onderwijsdirecteur Irayka Yanez. Lisa Vrolijk van Personeelszaken gaf Besaryl een rondleiding door de school en liet de verschillende studiefaciliteiten zien. Besaryl legde het doel van zijn bezoek uit, hij wil onder andere presentaties geven aan leerlingen die in de voorexamenklassen zitten van de drie

grootste middelbare scholen: Colegio San Nicolas, Colegio EPI en Colegio Arubano. De leerlingen moeten beter worden geïnformeerd over de studiekeuzes en meer inzicht krijgen in de arbeidsmarkt op Aruba. Ze moeten ook betere informatie krijgen over de verschillende facetten van studeren in Nederland, als een leerling ervoor kiest om in Nederland te gaan studeren.

Fondsen
Net als Van Loon bij Colegio Arubano maakte ook de algemeen directeur van EPI gebruik van de komst van de bewindsman. Maduro benadrukte de noodzaak om in Nederland strategische partners te hebben. De gevolmachtigde minister merkte op dat het Arubahuis alle instanties op Aruba ondersteunt en altijd zoekt naar mogelijkheden om samen te werken of Europese fondsen te werven, waar de Arubaanse scholen hun voordeel mee kunnen doen.

Cultuurverschil is groot probleem

Vervolg van pagina 1

Huisvesting prioriteit
Beide ministers brachten de boodschap over dat studenten zelf verantwoordelijk zijn om een kamer in Nederland te regelen, nog voordat ze op het vliegtuig stappen. Besaryl: “Als je geen huisvesting hebt, kun je je niet inschrijven. Als je je niet inschrijft bij een gemeente, krijg je geen burgerservicenummer. Zonder BSN kun je geen bankrekening openen, en dan kan je studietoelagen dus niet worden gestort. En dan kun je ook niet aan je financiële verplichtingen voldoen, waardoor je meteen begint met een achterstand.”

Informatiestructuur
Besaryl stelt, op basis van de gesprekken die hij hier

op scholen voerde, maar ook met de ervaringen die hij in Nederland heeft, dat het de aankomende studenten ontbreekt aan een goede informatiestructuur. “Zonder goede informatie kunnen ze geen goede studiekeuze maken en dan kunnen ze hun dromen niet waarmaken.” Hij geeft als voorbeeld dat het van bepaalde beroepen al duidelijk is dat die over tien jaar niet meer bestaan.

“Het heeft geen zin om studenten in die richting een studie van vier tot zes jaar te laten doen, als ze daarna niet in dat vakgebied aan de slag kunnen.” Daarom heeft hij zijn eigen kabinet aan het werk gezet om dit probleem aan te pakken. “Ik wil niet alleen dat eindexamenleeringen informatie krijgen, maar ik wil ook de voorexa-

menklassen daarbij betrekken. Waarom? Omdat de gemiddelde wachttijd voor een kamer, los van de prijs, op dit moment twee jaar is.”

Kamerkeuze
De gevolmachtigde minister wijst ook op het probleem van het cultuurverschil. “Voor een Nederlandse student is op kamers gaan een kick, een uitdaging. Een kamer in Nederland is een ruimte van zo’n 3 bij 3,5 meter. Daar slaap je in en je hebt een wc. De badkamer en de keuken deel je vaak met andere studenten. Maar dat zijn Arubaanse jongeren niet gewend. Ik heb meegemaakt dat ze een aangeboden kamer om die reden weigeren. Maar ja, dat is het studentenleven en ook daar moeten ze veel meer informatie over krijgen.”

Aantal gevallen diabetes type 2 op Aruba neemt toe

ORANJESTAD — Het aantal gevallen van diabetes mellitus neemt toe, aldus ziektekostenverzekeraar AZV. Volgens het Wit Gele Kruis lijdt ruim 16 procent van de Arubaanse bevolking al aan deze vorm van diabetes, die verbonden is aan slecht eten en te weinig bewegen.

Hoeveel mensen op Aruba precies lijden aan diabetes mellitus – ook wel bekend als diabetes type 2 – is niet duidelijk. Volgens een onderzoek van het Wit Gele Kruis naar de actieve opsporing van niet-gediagnosticeerde diabetes mellitus, kampt ruim 16 procent van de Arubaanse bevolking met deze ziekte. Het vermoeden luidt dat dit percentage zelfs hoger ligt. Op Aruba zijn namelijk heel veel gevallen niet gediagnosticeerd. Na vergelijking met verscheidene huisartsenpraktijken door de onderzoekers van het Wit Gele Kruis, bleken er grote verschillen te zijn in geregistreerde patiënten met diabetes type 2. De percentages varieerden tussen de 10 en 17 procent. De cijfers zijn wel helder van degenen die wel onder behandeling zijn. Algemeen ziektekostenverzekeraar AZV meldt dat inmiddels 8,2 procent van de bevolking behandeld wordt aan een vorm van diabetes. Volgens cijfers uit 2017 vormt de grootste groep diabetici nog altijd patiënten tussen

de vijftig en zeventig jaar, die aan de zogenaamde ouderdomsdiabetes lijden. De groep van veertig tot vijftig jaar bestond vorig jaar uit 868 personen en het aantal diabetici in de leeftijds-groep van dertig tot veertig jaar, groeide uit naar 296. De AZV voorziet voor dit jaar een verdere toename in het aantal gevallen van diabetes type 2. AZV-functionaris Joost van de Kamp geeft bovendien aan dat de leeftijd van mensen die lijden aan diabetes type 2, dat het gevolg is van een ongezonde levensstijl, steeds lager wordt.

Wereld Diabetesdag
Van de Kamp benadrukt het belang van een gezonde levensstijl, met veel beweging en gezond eten, om diabetes onder de bevolking omlaag te krijgen. Gisteren was het Wereld Diabetesdag. Jurette Croes, woordvoerder van Directie Volksgezondheid, vertelt aan de Amigoe dat in dat kader er gisteren verschillende activiteiten plaatsvonden.

Zo konden burgers hun glucose en cholesterol laten meten bij Imsan in San Nicolas en Superfood bij Eagle. Ook werden er oogtests uitgevoerd en kon het gewicht worden gemeten. Deze week organiseert Ibsa presentaties op scholen met als thema ‘wat doet diabetes met families’. Deze presentaties gaan gepaard met spel, beweging en teambuilding-activiteiten.

Toestellen InselAir aan de grond wegens onderhoud

ORANJESTAD — Alle vluchten van InselAir zijn geannuleerd. Voor morgen staan er vanaf 17.25 uur weer vluchten gepland. De luchtvaartmaatschappij meldt dat de toestellen in onderhoud zijn.

De directie excuseert zich voor het ontstane ongemak en de onverwachte situatie. “Echter, veiligheid staat bij ons op de eerste plaats. We doen ons uiterste best om alle passagiers zo snel mogelijk naar hun bestemming te brengen.”

De maatschappij adviseert alle reizigers om de status van hun booking te checken via website www.fly-inselair.com. Alle passagiers zullen telefonisch of per email worden gecontacteerd voor een omboeking van de reis “We waarderen het geduld en begrip van elk van onze

Foto: Archief foto

klanten, terwijl we eraan werken om het beste van deze situatie te maken en het vertrouwen in InselAir te herstellen”, aldus de directie van de luchtvaartmaatschappij. Volgens het vluchtschema zal de eerste vlucht morgen om 17.25 uur vertrekken. Het betreft een vlucht van

St. Maarten naar Curaçao. De daaropvolgende vlucht die vooralsnog staat gepland, is de vlucht van Curaçao naar Aruba. De vertrektijd is 20.35 uur. Om 21.40 uur vertrekt de vlucht van Aruba naar Bonaire. Vanaf zaterdag zou het gebruikelijke vluchtschema dan hervat moeten zijn.

IN HET KORT

Noodlanding
Een toestel van Avianca, onderweg van Punta Cana in de Dominicaanse Republiek naar Bogota, Colombia, heeft zondagavond rond zeven uur een noodlanding gemaakt op Aruba. Een passagier had medische attentie nodig. Naar verluidt zou deze een hersenbloeding hebben gekregen aan boord. Vlucht AV253, een Airbus A330-200 landde op de Reina Beatrix luchthaven en een ambulance vervoerde de passagier naar het ziekenhuis.

In de schijnwerpers
Een man verklaarde ‘s ochtends bij de politiewacht dat hij om kwart over vijf in de auto stapte om zijn naar werk te gaan. Er kwam een onbekende man langs zijn huis en die ging in de mond naast zijn buurman staan. De klager vertrok, maar reed een paar minuten later terug omdat hij voelde dat iets niet goed was. De vreemdeling stond er nog steeds. De man deed zijn autolichten aan, de onbekende riep dat hij er stond te plassen. Toen de man zijn porch opging vroeg de onbekende waarom het licht op hem was gericht en wilde gaan knokken. Vervolgens ging de onbekende man staan schreeuwen vanaf de overkant van de weg en de man ging naar de politiewacht om aangifte te doen van bedreiging.

Omkleden
Een toerist verklaarde aan de politie dat ze met haar twee nachten en haar zoon bij de omgeving van Café Paddock aan het lopen waren. Voor het café stond een bord waar je foto's kon maken. De vrouwen maakten samen een foto maar de zoon bleef wat verder weg staan. Op dat moment kwam er een man langs die gekleed was als vrouw. Hij zei tegen haar zoon dat als hij geen foto maakte, hij samen met hem weg wilde gaan. De man was licht van huidskleur en droeg een lang rood t-shirt, een roze pet, en een zonnebril. De politie controleerde de omgeving maar trof niets bijzonders aan.

NO ENFRENTA
CANCER DI
PECHO BO SO

Address: Sabana Blanco 8
Tel: 588-9999

GOBIERNO DI ARUBA

PUBLIC REQUEST FOR PROPOSAL SUMMARY NOTICE

The Government of Aruba intends to solicit proposals from the waste-to-energy industry for the implementation of a “Solid Waste Treatment Facility” through a Request for Proposal (RFP) procurement process.

Registration to participate will open on December 7th, 2018, on a webpage that will be announced on the website of the Government of Aruba (<http://www.gobierno.aw/>). After completing the registration form successfully, the Request for Proposal document will be sent to the registered Proposer’s email. Registration to participate will close on December 28th, 2018 at 23:59 Aruba time (UTC-4).

The Proposal Submission Deadline will be April 12th, 2019, 13:59 (1:59 PM) Aruba time. Proposal Submission Address: Johnson Notary Services, Italiestraat 50 unit 10 & 10-A, Orange Plaza, Aruba, attn. Project Solid Waste Treatment Facility. The Proposals will then be opened on the same day by a civil-law notary starting at 14:00 (2:00 PM) Aruba time.

The email address for all dialogue and clarifications from and to Proposers will be swtf.tender@gobierno.aw, email subject: “company name” - “dialogue topic”.

Finalisten Manic Monday & Gang di Arte bekendgemaakt

ORANJESTAD — Uit de kandidaten die hebben meegedaan aan de voorrondes van Manic Monday & Gang di Arte zijn de finalisten gekozen. Dat maakte Directie Cultuur Aruba (DCA) onlangs bekend. De finale vindt plaats op 10 december in Cas di Cultura om 19.00 uur. De winnaar wordt beloond met 5000 florin.

Ieder jaar wordt een thema gekozen waar de deelnemers een presentatie over moeten maken. Het thema van dit jaar is ‘Papiamentu’. De jongeren worden begeleid door professionals om hun artistieke talenten te ontwikkelen. De pre-finales vonden plaats op 1 oktober en 15 november. 21 groepen deden mee in verschillende categorieën en vertoonden hun vaardigheden op het gebied van theater, poëzie, dans, muziek, en de visuele kunsten.

De jury werd gevormd door Pierangely Wever, Rachel Kraaijvanger, Gloria Bryce en Ayrton Tromp. De jongeren die maandag 10 december in de finale staan zijn: Shequan Nichols (rap/dans), Kevin Marquez a.k.a. Nahliel (rap), Duo BMT - Brandon Kerr en Zef Kerr (rap), Jose Faria (dans) Band Danger Fast: Kelvin Flores, Santiago Buitrago, Ramiro Britt en Jhostin Flores (zang en muziekinstrumenten), Groep Seshaji: Tyrone Chi-

rino, Ferghall Vlaun, Rogianne Wyman (dans), MaryKay

Quandus, (poëzie, theater/videokunst), Cy- Anne Simmons (zang), Grupo Seshafam: Joel Recappe, Ginsing Obispo, Lenny Espinal, Kea Yen (dans), Kesley Westemburger (zang), Grupo Ata Jean Kinan: Jean Chisme, Solandy Charles, Brunelson Charles, Clevenson Grandin, Jean Tiverne (zang en mu-

ziekinstrumenten) en tot slot Grupo Sombra: Guicel Kromzendijk, Jeston Arends, Lucius Kanaar, Manuel Alfonso Lopez Hernandez (zang en muziekinstrumenten).

Stemronde

Ook mag het publiek zijn stem uitbrengen op de Facebookpagina van de orga-

nisatie www.facebook.com/gangdiartearuba om te bepalen welke talentvolle jongere als dertiende kandidaat ook naar de finale mag. De genomineerde kandidaten zijn: Jaspal Sing (theater/stand up comedy), Andres Felipe Gil Garcia. (dans, poëzie,

muziekinstrumenten), Guinevere Chatlein (dans), Sue-Ann Bareño (zang), Mirzah Manga (videokunst en dans), Neila Petrochi (muziek en zang), Shjakayne Manuela (dans, visuele kunst en videokunst) en Marly Andre Gomez. (rap).

GOBIERNO DI ARUBA

PUBLIC REQUEST FOR PROPOSAL NOTICE

The Government of Aruba intends to solicit proposals from the waste-to-energy industry for the implementation of a “Solid Waste Treatment Facility” through a Request for Proposal (RFP) procurement process.

The Contracting Authority is:

The public legal entity Aruba, legally represented for these purposes by the Minister of Spatial Development, Infrastructure and Environment.

Contact information Contracting Authority:

The email address for all dialogue and clarifications from and to Proposers will be swtf.tender@gobierno.aw, email subject: “company name”-“dialogue topic”.

Proposal Submission Address: Johnson Notary Services, Italiestraat 50 unit 10 & 10-A, Orange Plaza, Aruba, attn. Project Solid Waste Treatment Facility.

Brief description of the project

In view of the protection of public health and conservation of the environment and in order to keep pace with evolving international standards and best practices, the Government of Aruba has established the objective to transition from the current solid waste management system to a new sustainable and sanitary waste management system. The Government of Aruba is therefore seeking private sector participation to improve the management of solid waste in Aruba through the design, construction, financing, operation and maintenance of a Solid Waste Treatment Facility (SWTF) on a Design-Build-Own-Operate-Transfer (“DBOOT”) basis.

Scope of the contract:

The main objective of the SWTF will be the mass-burn incineration of solid waste in order to produce electrical energy, recover materials for recycling purposes, and to reduce the volume of ash residues for sanitary landfilling. The facility will meet stipulated working conditions, pollution norms and guidelines as per Aruba environmental and health standards.

The estimate construction duration of the facility is 1½ years after award of the concession to operate. The developer will perform operation and maintenance duties on the SWTF from the commencement date until 20 years after the completion of the construction work. At the end of this period, the developer will transfer the assets to the Government of Aruba under certain conditions.

Registration to participate

The RFP process, background information, requirements and instructions to Proposers will be described in the RFP documents. Interested parties must register to participate in this Request for Proposal. Registration to participate will open on December 7th, 2018, on a webpage that will be announced on the website of the Government of Aruba (<http://www.gobierno.aw/>). After completing the registration form successfully, the Request for Proposal document will be sent to the registered Proposer’s email. Registration to participate will close on December 28th, 2018 at 23:59 Aruba time (UTC-4). Registrations to participate that are not received by the Contracting Authority within this period will not be accepted by the Contracting Authority for participation.

FOR IMMEDIATE RELEASE My Computer & Office Supplies introduces desks from their contemporary and stylish MESA collection

Following on the heels of the release of our new MESA office chairs and cabinets comes another exclusive; **MESA Desks**. Our line features thoughtful designs, carefully curated with the business owner, both big and small, in mind. We are proud to introduce the next installment in our vision to deliver to our customers nothing but the most accessible and sleekest office furniture. Our motto “Work Happy” inspires and drives the creativity behind our brand. Mesa is designed to provide authentic luxury experience for less. Where practicality meets elegance, MESA stands out. Treat yourself and view our fully equipped office showroom with models such as Silva, Cezanne and Eva available at our store in Dakota, Pedro Gallegosstraat 4. Follow us on Facebook for updates or shop all of your favorites at www.mycomputeraruba.co/mesa

**Aruba is Beautiful!
...And Clean...**

Support:
**Fundacion
Aruba Limpi**

583-8383

Ontwikkeling van Eagle onder de loep

ORANJESTAD — Acht studententen uit het SUS-Atelier van Hogeschool Rotterdam zijn twee weken lang ondergedompeld geweest in de cultuur, geschiedenis en de ontwikkeling van het Eagle-gebied. Ze kregen presentaties van verschillende experts, verbleven in het gebied en deden onderzoek om zo de geschiedenis met het heden en de toekomst te verbinden. Op 5 november presenteerden ze hun bevindingen.

“Door de studenten uit te nodigen wordt er dieper ingegaan op de geschiedenis van de buurt”, zo legt Mircla Nava van Stichting Monumentenfonds Aruba (SMFA) uit. Het heeft altijd met monumenten te maken en hoe de verhalen van de gebouwen naar voren gebracht kunnen worden zodat deze niet verloren gaan, licht ze toe. “Uit de ervaring blijkt ook dat veel van de studenten terugkomen naar Aruba om er hun afstudeeropdracht te doen en de meeste doen het bij ons”, aldus Nava.

Eerder kwamen de wijk Rancho, San Nicolas, de Steenweg en de Wilhelminastraat aan bod. Deze keer bogen de studenten zich over het Eagle-gebied. De concepten worden gepresenteerd als ideeën, het is aan lokale organisaties of deze opgepakt worden, zo legt Nava uit. “Zo heeft bijvoorbeeld Stichting Rancho het idee opgepakt om de stegen in de wijk te vernoemen naar de geschiedenis van de wijk.”

De resultaten van de brainstormsessie zijn gepresen-

Foto: SMFA

De groep studenten en hun begeleiders tijdens de afsluitende bijeenkomst.

teerd op 5 november in het House of Mosaic. Daar heeft minister Xiomara Ruiz-Maduro (MEP) van Financiën, Economische Zaken en Cultuur een boekje in ontvangst genomen waar de geschiedenis van het Eagle-gebied is gebundeld. De bedoeling is dat het ook uitgegeven gaat worden.

Transitie

Deze groep onderzocht de ontwikkeling van het havengebied en bekeek hoe Eagle, Madiki, Rancho en het centrum weer verbonden kunnen worden met het water. Zo zou een groter gebied betrokken kunnen worden en een snelle transitie kunnen worden gemaakt. In het verleden vond er een snelle transitie plaats van visserij naar olie. Dit zou opnieuw kunnen maar dan met een snelle transitie naar moderne technologie en energie. Zo hebben de studenten een vlekkenplan opgesteld voor het gebied met zonnepanelen op woningen en bedrijven, windmolens, energieopslag, hergebruik van afvalstromen, waterfiltering en een algenboerderij.

Lichtprojecties

Opmerkelijk is het idee om

een tour van de historie van Eagle te baseren op lichtprojecties in de avonduren. Zo zou de oude hoofdpier door middel van een optische illusie weer zichtbaar gemaakt kunnen worden om zo ook

Het ontwerp voor een rondleiding met lichtelementen.

als toeristische attractie te dienen. Het traject van de torpedo die door de Duitse onderzeeboot werd afgevuurd kan door middel van een laserprojectie zichtbaar gemaakt worden, zo ook de positie van de secundaire pier en de locatie

van de oude personeelbaraken van de Eagle-raffinaderij. Op het houten gebouw waar de directie zetelde, kunnen afbeeldingen geprojecteerd worden van de raffinaderij-leiding. Ook het traject van de Taratata spoorleiding kan op

Foto: SUS-Ateliers

die manier zichtbaar gemaakt worden.

SUS-Ateliers

Dit is de achtste keer dat er studenten van Hogeschool Rotterdam naar Aruba komen voor een workshop in samenwerking met SMFA. In de SUS-ateliers van Hogeschool Rotterdam, afdeling Bouwkunde, worden duurzame projecten ontwikkeld, uitgewerkt, gebouwd en onderzocht. Studenten werken samen aan projecten uit de praktijk. Projecten worden in het atelier uitgevoerd – soms als *pressure cookers* – op het gebied van innovatieve concepten voor nieuwbouw, herstructurering, renovatie en herbestemming. Ook zijn er internationale projecten, waarbij in andere maatschappelijke en klimatologische omstandigheden innovatieve oplossingen ontwikkeld moeten worden, zo staat te lezen op de website.

Foto: SUS-Ateliers

Het vlekkenplan voor de transitie van het Eagle-gebied.

Den Cayente

Geef!

Ariën Rasmijn (1975) is journalist. Naast zijn publicaties in de *Amigoe* en diverse andere media schrijft hij in deze column regelmatig over nieuws en politiek op Aruba. Hij stelt reacties op prijs via: dencayente@gmail.com.

Oké, dus jij was er ook bij toen Davy Bisslik en zijn vader Roly bij Zeerovers naar de kant zwommen afgelopen zondag? Of misschien zat je voor de buis te snorren toen Stephan Thijsen, Romar Arends en Deaxo Croes Baccadera bereikten. Of wie weet kreeg je spontaan kippenvel toen Wendy Kock bij Nikky Beach aan land kwam, de eerste vrouw die de oversteek maakte. Ik durf sowieso te wedden dat je de hele dag met ongeloof naar de *livestream* vanuit zee stond te kijken. Stel je voor. Helemaal vanaf Venezuela hiernaartoe zwemmen. Met een boot die oversteek wagen is al levensgevaarlijk. Dertig jaar geleden kwam het hele eiland samen toen Roly Bisslik dat deed. Afgelopen zondag was het niet anders. Of toch wel?

Roly Bisslik zwom dertig jaar geleden met het doel genoeg geld in te zamelen voor de bouw van een Olympisch zwembad in Savaneta. Dat lukte en tot op de dag van vandaag plukt de gemeenschap daar de vruchten van. De vijf zwimmers die dit jaar de oversteek maakten trainden daar bijna elke ochtend. Toen jij en ik nog in ons nest lagen te stinken om vier uur waren zij al onderweg naar

het bad om baantjes te trekken, hun techniek te verbeteren en geest te harden voor deze historische overtocht. Dit heeft jaren geduurd. Offers werden gemaakt waar jij en ik nauwelijks een voorstelling van kunnen maken. Uiteindelijk waren ze klaar voor de uitdaging en hebben zij, naar voorbeeld van hun coach, ervoor gekozen om er een nobel streven aan te koppelen. Het werd het Koningin Wilhelmina Fonds (KWF). Iedereen heeft wel iemand in zijn of haar leven die in aanraking is geweest met kanker. Hier op Aruba is het aantal patiënten opvallend hoog en het KWF is een van de weinige stichtingen op het eiland die geen subsidie ontvangt. Ze rekenen dus op ons. Het doel werd gesteld om twee ton op te halen. Twee ton is wellicht minder dan wat is overgemaakt om J Balvin en Bad Bunny naar het eiland te halen. Met twee ton koop je geen huis meer hier op deze rots. Maar met twee ton had het KWF veel kunnen doen voor kankerpatiënten op Aruba. En toch werd tot nu toe slechts 30.000 florin opgehaald. Het is om je rot te schamen.

30.000 florin, daar koop je nog net een fatsoenlijke tweedehands auto voor. Ik kan me

niet voorstellen dat deze vijf jonge atleten letterlijk hun leven hebben gewaagd voor zo'n schamel bedrag. Ik kan me ook niet voorstellen dat we met z'n allen op Facebook wel hartstikke trots lopen te doen over hun oversteek, maar het doel waarvoor ze het hebben gedaan links laten liggen. Denken jullie soms dat dit een gratis show was? Het heet niet voor niets *Crossing for Hope*. Die overtocht is gemaakt in de hoop dat jij en ik van onze luie kont opstaan en op zijn minst een tientje in die collectebus gooien. Want er is meer dan genoeg onzin waar we het zonder nadenken wel voor doen. Heb je je kaartje voor de fakkeloptocht al binnen, of heb je al je eerste betaling gedaan om mee te doen in een carnavalsgroep? Dan heb je vast ook een tientje of 25 florin over voor de strijd tegen kanker. Sta je weer ergens in de VIP dit weekend zodat je volgers op Insta lekker *zelos* op je kunnen zijn? Dan wil ik jou 50 florin in die box zien gooien en dat ook op mijn tijdlijn zien. Goed, een tientje is ook prima. Want vergeet niet, een echte weekendmiljonair is ook een beetje filantroop. Moet je per se naar dat dure nieuwjaarsfeest? Eerst doneren. Geeft een extra lekker gevoel, geloof me maar. Was je erbij afgelopen zondag en heb je ook zo hard mee geschreeuwd toen de boten aankwamen? Dan heb je al helemaal geen excuus.

Heb je een rekening bij CMB, stort dan op rekeningnummer 60078005, bij Banco di Caribe is het nummer 80710901 en wie een rekening bij de Aruba Bank heeft kan overmaken naar 2611450190. Het is nog niet te laat. Laten we alsnog die twee ton waarmaken voor het KWF. Tot morgen kan het nog. Ga nu storten en dan praten we er niet meer over.

Op stap

Ontspanning, sporten, uitgaan, dansen, evenementen en andere tips tijdens dit weekend. Ook een activiteit aanmelden? Stuur een e-mail naar arubaredactie@amigoe.com.

CULTUUR

Aankomst Sinterklaas
Aruba Ports Authority
Zo 10.00 uur

Sinterklaasfeest
Plaza Betico Croes
Zo vanaf 10.00 uur

'Aruba Bo ta Bendiciona'
Gospelconcert
Cas di Cultura
Zo 19.00 - 21.00 uur

EVENEMENT

1st Annual 'Linking Orange' Conference
Marriott
Vr 08.00 - 13.00 uur

MAATSCHAPPELIJK

Infosessie belastingen
door Atia en Belastingdienst
Pedro Gallegostraat 6
Vr 15.00 - 17.00 uur

Open dag IPA

Lerarenopleiding
Isaac Wagemakerstraat 11
San Nicolas
Za 10.00 - 14.00 uur

Aruba unite to build for our dogs

Luna Foundation
Centro di bario Dakota
Za 10.00 - 17.00 uur

Open dag Hospice Atardi
Noord Cura Cabai 147
Zo 10.00 - 14.00 uur

SPORT

Aruba Beach Tennis Open 2018
Eagle Beach
Vr, za, zo 09.00 - 22.00 uur

Best of the Best

Taekwondo toernooi
Centro di bario Brazil
Za 08.00 - 21.00 uur

Sport Caribe Urban Run

Sport Caribe, Emmastraat 5
Oranjestad
Za 17.00 uur

STAPPEN

Social Club
Flor de Oriente
Terrasconcert
Vr 19.00 uur

Jazzconcert/Rock&Roll

Amado Rosina
Flor de Oriente
Za 21.00 uur

GOBIERNO DI ARUBA

Time schedule

A mandatory site visit and conference will be organized in Aruba by the Contracting Authority for all Proposers on January 18th, 2019. The Contracting Authority will hold this meeting to visit the SWTF site and to give clarification of the instructions to Proposers. Proposers may submit requests for clarification by e-mail until February 1st, 2019. The Contracting Authority will supply clarifications for timely submitted requests no later than February 15th, 2019.

The Proposal Submission Deadline will be April 12th, 2019, 13:59 (1:59 PM) Aruba time. Proposal Submission Address: Johnson Notary Services, Italiestraat 50 unit 10 & 10-A, Orange Plaza, Aruba, attn. Project Solid Waste Treatment Facility. The Proposals will then be opened on the same day by a civil-law notary starting at 14:00 (2:00 PM) Aruba time. Proposals received by the Contracting Authority after this date and time, or in languages other than English will not be accepted by the Contracting Authority for participation. After evaluation of the received proposals, the Contracting Authority will announce the Successful Proposer on July 19th, 2019. Contingent to negotiations with the successful Proposer, the Government of Aruba will seek to award the concession to operate to the successful Proposer no later than January 6th, 2020.

Announcements and exchange of information regarding the RFP will be done through mail, e-mail, public media, or by a combination of these means.

Selection- and award criteria

The Contracting Authority envisions that the successful Proposer will be able to demonstrate expertise and capability by having successfully implemented a minimum of five (5) waste-to-energy facilities based on mass-burn incineration over the last ten (10) years, including long-term commercial operation and maintenance. Therefore, the evaluation process will consist of a qualification stage (including but not limited to intended source of funding), followed by technical and financial evaluations. The technical and financial components of proposals will be evaluated only for those Proposers that meet the requirements specified in the RFP and qualify based on a proven track record. The Contracting Authority will constitute an Evaluation Committee that will examine and evaluate the Proposals in accordance with the provisions specified in the RFP document. The concession will be awarded based on the proposal with the best value.

Applicable regulations

Decision of the council of Ministers authorizing the Minister of Spatial Development, Infrastructure and Environment to conduct RFP procedures. As per the State Ordinance on Accountancy (Comptabiliteitsverordening) a yet to be obtained authorization by the Parliament of Aruba State Ordinance authorizing the Minister of Spatial Development, Infrastructure and Environment to conclude one or more agreements within the context of the implementation of a Solid Waste Treatment Facility in Aruba as part of the new sustainable waste management system.

Advertorial

Delta Airlines voegt een tweede wekelijkse vlucht toe vanuit Minneapolis en verlengt de vlucht vanuit Boston naar het hele jaar door

ORANJESTAD — Aruba Airport Authority (AAA) kondigt de tweede wekelijkse vlucht van Delta Airlines tussen Minneapolis en Aruba aan voor het komende midwinterseizoen in 2019.

Delta Airlines onderhoudt nu twee keer per week seizoensvluchten tussen Minneapolis en Aruba. De nieuwe route vanuit Minneapolis begint op 19 fe-

bruari 2019 en duurt tot 26 maart 2019, met in totaal 960 zitplaatsen voor de winterperiode. Deze nieuwe route wordt op dinsdag uitgevoerd door een B737-

800. Vluchten naar Minneapolis op zaterdag worden uitgevoerd door een B757 vanaf 22 december 2018 en gaan door tot 30 maart 2019.

Bovendien gaat Delta's huidige non-stop wekelijkse seizoensvlucht uit Boston, die oorspronkelijk al-

leen gepland was voor het winterseizoen 2018 - 2019, nu het hele jaar door. De nieuwe wekelijkse vlucht van Boston naar Aruba begint op zaterdag 22 december 2018 en zal worden uitgevoerd door een B737-900 en heeft een capaciteit van 180 zitplaatsen. "Dit is spannend nieuws,

met het besluit van Delta om de extra service vanuit Minneapolis toe te voegen en de nu het hele jaar door verleende service vanuit Boston, zullen bezoekers en locals nu extra kwaliteitsopties hebben om van en naar ons mooie zonnige eiland te reizen", aldus de ceo van AAA, James Fazio.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	Kibrahacha	583-4908
Brandweer	911	Maria	585-8145
Politie O'stad	102	Noord	586-4606
Politie San Nicolaas	104	Oduber	582-1780
Politie St.Cruz	105	Paradera	588-6638
Politie Noord	107	San Lucas	584-5119
Tipline Politie	11141	San Nicolaas	584-8186
Ziekenhuis	527-4000	Santa Anna	586-8181
Dierenarts	585-0400	Santa Cruz	585-8028
Elmar centraal	523-7100	Seroe Preto	584-4833
Elmar storing	523-7147	Trupiaal	583-8560
WEB Aruba	525-4600		
SETAR	582-2116	— Mortuariums —	
Taxi (TAS)	587-5900	Ad Patres	584-2299
Taxi (ATT&T)	582-2010	Aurora	588-6699
Taxi (PTS)	588-0035	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Taxi (Diamond)	587-2300	Olive Tree Oranjestad	582-0000
Kankerbestrijding	582-0412		
Stichting SAMBA	582-0903	— Stichtingen —	
		Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
—Oranjestad—		Fundacion Respetami	582-4433
Ambulance	582-1234	Zwanger? Fundacion	
BGD Oranjestad	527-2782	CIZKA	583-0331
Veterinaire Kliniek	582-1720	Fundacion Diabetico	593-0507
Animal Shelter	582-1623	Arubano	593-4928
		Twelve Step Meeting	
— San Nicolaas—		AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Ambulance	584-5050	Fundacion Amor Pa	568-4739
Centro Medico	523-8833	Prohimo	564-8849
BGD San Nicolaas	527-2782	NA Acceptance Group	565-7500
Serlimar	584-5080	Fundacion Centro	
		Ecologico Aruba	562-8984
— Botica —		Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen	
4 Centro Medico	584-5794	minderjarigen	588-1010
Aloë	584-4606	Fundacion C.V.A. voorkomen	
Central	585-1965	en zorg voor stroke	567-7004
Dakota	588-7364		
Del Pueblo	582-1253		
Eagle	587-9011		

BVN			
15:25	Sesamstraat	7:35	NOS Journaal
15:45	Sesamstraat 10 voor...	8:00	Weerbericht
15:55	Het Klokhuis		Europa/Afrika
16:10	NOS Jeugdjournaal	8:05	Klem
16:15	Blokken	8:50	Die Huis
16:45	Thuis	9:45	Nieuwsuur
17:10	Het Sinterklaasjournaal	10:30	Weerbericht
17:20	EenVandaag		Amerika/Caribiën
17:45	Dagelijkse Kost	10:35	Focus
18:00	VRT Journaal	11:00	Pauw
18:45	De Wereld Draait Door	11:55	Iedereen beroemd
19:35	NOS Journaal	12:00	VRT Journaal
20:00	Weerbericht		Van Gils & Gasten
	Europa/Afrika	12:30	Vrouw op Mars
20:05	Klem	13:25	NOS Journaal
20:50	Die Huis	14:00	NOS Journaal
21:45	Nieuwsuur	14:20	BinnensteBuiten
22:30	Weerbericht	14:45	Tijd voor MAX
	Amerika/Caribiën	15:25	Sesamstraat
22:35	Focus	15:40	Sesamstraat 10 voor...
23:00	Pauw	15:55	Het Klokhuis
23:55	Iedereen beroemd	16:10	NOS Jeugdjournaal
		16:15	Blokken
		16:45	Thuis
		17:10	Het Sinterklaasjournaal
		17:20	EenVandaag
		17:35	NOS gesprek
			minister-president
		17:45	Dagelijkse Kost
		18:00	VRT Journaal
		18:45	De Wereld Draait Door
		19:35	NOS Journaal
		20:00	Weerbericht
			Europa/Afrika
		20:05	Zomerbroeders
		20:45	Lief Dagboek
		21:20	Nieuwsuur
		22:05	Weerbericht
			Amerika/Caribiën
		22:10	2Doc Kort
		22:30	Pauw
		23:25	De Nachtzoen
		23:35	Iedereen beroemd

Aankomsttijden	
Cruiseschepen	
Vrijdag, 16 nov '18	
Geen cruiseschepen in poort	
Zaterdag, 17 nov '18	
Zuiderdam 13.00 – 23.00 Royal Clipper 09.00 – 18.00 Norwegian Sun 10.00 – 18.00	
Zondag, 18 nov '18	
Koningsdam 07.00 – 17.00 Freewinds – Dept. **** – 23.15	
Maandag, 19 nov '18	
Geen cruiseschepen in poort	

Dienstdoende huisartsen
Donderdag
15 november 2018
Huisarts nachtdienst -
Oranjestad
Huisartsenpost
Hospitaal 527-4580
Dr. v. Ool
Huisarts nachtdienst -
San Nicolaas
Centro Medico
San Nicolaas
Dr. de Cuba
Huisarts nachtdienst -
Apotheek nachtdienst
San Nicolaas
Botica San Lucas
584-5119
Apotheek nachtdienst
Oranjestad
Botica Central
585-1965

Advertorial

Nieuwe openingstijden Nagico Insurances

ORANJESTAD — In het kader van de drukke eindejaarsperiode kondigde Nagico Insurances onlangs aan dat de openingstijden van het kantoor in Dakota aangepast zijn.

De nieuwe openingstijden zijn van maandag tot vrijdag van 08.00 tot 18.00 uur en op zaterdag van 09.00 tot 12.00 uur. Klanten die geen kans hebben om gedurende de week

bij langs Nagico langs te gaan, kunnen vanaf vandaag van de nieuwe openingstijden profiteren. Op zaterdag kunnen klanten ervoor kiezen om een afspraak te maken of gewoon langskomen. Zo wil Nagico Insurances de beste service aan de klanten blijven bieden, ook gedurende de drukke eindejaarsperiode.

Voor meer informatie, bel naar 588-7000.

Het weer

VRIJDAG			
16 NOVEMBER 2018			
Gedeeltelijk bewolkt met kans op regen. Wind vanuit het Oost tussen 28 en 41 km/u.			
Max Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
30°	34°	28 km/u	56%
Zonsopgang	Zonsondergang	UV index	
06:38	18:11	10 v/d 10	

VRIJDAGAVOND			
Bewolkt met kans op regen. Wind vanuit het Oost tussen 26 en 39 km/u.			
Min Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
27°	28°	26 km/u	55%
Maansopgang		Maansondergang	
13:46		01:47	

COLOFON	
Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V. Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368	Administratie Algemeen: Rushilene Lejuez rlejuez@amigoe.com (advertentie)
Bilderdijkstraat 16 Postbus 323, Oranjestad, Aruba	Administratie: Zulaika Kelly zkelly@amigoe.com (abonnement)
Directie: Michael Voges mvoges@amigoe.com Grecia Willems gwillems@amigoe.com	Zulma Kock avisoaruba@amigoe.com (layout)
Redactie: Melissa Stamper (eind redacteur) Mirte de Rozario Nadine Salas Ariën Rasmijn arubaredactie@amigoe.com	Distributie: Zulma Kock abonementaruba@amigoe.com
Verkoop Algemeen: Calisa Roosberg croosberg@amigoe.com Stephanie Bislip sbislip@amigoe.com	Printer: Caribbean Speed Printers NV Aruba
AOS Magazine, Social Media & Marketing Coordinator Tiziana La Torre tlatorre@amigoe.com	Klachten over bezorging? Mail naar: klachtenaruba@amigoe.com
	Kantooruren: Maandag t/m Vrijdag 8:00 am – 4:30 pm
	Bankrekeningnummers: Caribbean Mercantile Bank #20651903 Banco di Caribe # 81027801 RBC #100031723 Aruba Bank # 6000400190

Wijziging Staatsregeling in Staten

WILLEMSTAD — De initiatiefontwerplandsverordening tot wijziging van de Staatsregeling van Curaçao werd woensdag in de Staten behandeld. Het initiatiefontwerp werd ingediend door de MFK-fractie. Fractie leider Gerrit Schotte gaf, vooruitlopend op de vragen van de Statenleden, een inleiding over het initiatiefontwerp. De wijziging van de Staatsregeling is de eerste stap die gezet moet worden, zodat legale ingezetenen van Curaçao die geen Nederlandse nationaliteit hebben, onder voorwaarden actief kiesrecht kunnen krijgen. De tweede stap is de wijziging van het Kiesreglement.

De Raad van Advies stelde eerder in een advies aan de MFK-fractie dat de Staatsregeling eerst gewijzigd moet worden voordat het actief kiesrecht aan legale niet-Nederlanders kan worden toegekend. Momenteel kunnen alleen ingezetenen met een Nederlands paspoort en die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, op Curaçao stemmen. Schotte stelde woensdag dat deze wetswijziging in

lijn is met internationale verdragen betreffende het stemrecht. “Het stemrecht wordt gebonden aan de ingezetenen van een land, zonder dat nationaliteit een rol moet spelen. Wil men over gelijkheid praten? Dit is een punt dat wij in onze bestaande wetgeving kunnen opnemen”, motiveerde de MFK-leider het voorstel. Hij stelde verder dat de voorwaarden waaronder het kiesrecht aan niet-

Nederlandse ingezetenen wordt gegeven nu niet behandeld hoeven te worden; dit moet gebeuren bij de behandeling van de wijziging van de Kieswet, waarvoor de MFK-fractie ook al een voorstel heeft ingediend. “De verandering in de Staatsregeling biedt slechts de mogelijkheid (om het kiesrecht aan niet-Nederlandse ingezetenen van Curaçao te geven, red.)”, aldus Schotte.

Dit zodat niet-Nederlandse ingezetenen, zoals Portugezen en Amerikanen, die Curaçao hebben gekozen als hun permanente verblijfplaats en jarenlang hebben bijgedragen aan overheidsfinanciën (door het betalen van belastingen), als burgers kunnen worden erkend die het kiesrecht hebben, aldus de MFK-leider.

Statenlid El Ayoubi:

Onze wetten zijn te ‘lief’ om kindermishandeling en -misbruik aan te pakken

WILLEMSTAD — Parlementariër Jeser el Ayoubi (PAR) vindt dat onze wetten te ‘lief’ zijn voor de bestrijding van kindermishandeling en -misbruik en dat zware gevangenisstraffen ingevoerd moeten worden.

Hij reageert op de publicatie van een video op sociale media waarop een lokale man is te zien tijdens ontuchtige handelingen met een Aziatisch kind van ongeveer één jaar oud. Hij betreurt het dat dit geval opnieuw de mate van respect en besef in de moderne Curaçaose samenleving illustreert. “Er zijn te veel gevallen waarbij kinderen slachtoffer worden van geweld en/of misbruik. Zeker als wij terugblikken op de strafzaken van de laatste tijd, die uitgebreid worden belicht in de media.” Er is volgens het Statenlid een groot verschil tussen gevoel en perceptie als iemand hoort of leest over seksueel misbruik gepleegd in het buitenland en als men beelden ziet van seksueel misbruik in eigen land. Het is overal verwerpelijk maar de impact van deze abnormale

handelingen op lokale bodem is veel groter; het beïnvloedt het eigen gevoel. En het is bovendien een zeer ernstige situatie die niet meer op de gebruikelijke manier aangepakt kan worden. “Hoe zal dit onschuldige kind opgevangen worden? Wat doet men voor de aangevaste familie? Hoe zal de Aziatische samenleving, waarvan het kind deel uitmaakt, gerustgesteld worden. In hoeverre begrijpen wij hun pijn en frustratie, niet alleen met dit geval, maar ook met het grote aantal atrako’s die hebben plaatsgevonden en nog steeds gepleegd worden in hun zaak (annex woning, red.)?”, wil El Ayoubi weten. Iedereen heeft een mening over dit abnormale zeden delict dat een bittere smaak heeft achtergelaten, aldus de parlementariër. En nu dat de beelden de wereld zijn ingegaan, wordt het imago van

Curaçao, alsook de moraliteit van de burgers aange tast.

Te lief

“Alle delicten zijn ernstig maar de realiteit is jammer genoeg dat onze wetten te ‘lief’ zijn. Onze wetten maken het mogelijk dat alle soorten criminel gebruik kunnen maken van hetzelfde staatsrecht om na hun vrijlating dezelfde delicten te plegen, zonder stil te staan bij de gevolgen hiervan voor hun slachtoffers. Wanneer zullen de mensenrechten ook voor het slachtoffer gelden? Wegen de mensenrechten van de criminele zwaarder dan die van de slachtoffers? Zware gevangenisstraffen voor drastische handelingen moeten worden ingevoerd, met het doel om antisocialen zich tweemaal te laten bedenken voordat zij dit soort wanda den plegen.”

Aangepast

El Ayoubi vindt dat er een beleid moet komen dat aangepast is aan onze cultuur en dat wetten moeten worden ingevoerd die passen bij de huidige situatie met betrekking tot de bescherming van kinderen, ouderen en de samenleving in het algemeen, om alle soorten mishandeling en geweld op het eiland te bestrijden. “Als parlementariërs zijn wij vastberaden om samen met professionelen op dit gebied de geldende wetten te evalueren en indien nodig deze op een officiële wijze in de Staten te behandelen.”

Training verkooptechnieken voor hospitality sector

WILLEMSTAD — De Curaçao Hospitality & Tourism Association (Chata) organiseerde onlangs een training rond ‘upselling and cross selling’ technieken aan werknemers in de hospitality industrie. De training vond plaats bij de Kamer van Koophandel (KvK).

Cross selling betekent de klant een extra product aanbieden dat past bij het gekochte product. Upselling daarentegen is de klant een duurder alternatief aanbieden.

De general manager van het Peruaanse advies- en trainingsbureau Talent & Management MH, Karina Mabrich, gaf de training. De deelnemers leerden hoe ze door middel van deze verkooptechnieken de omzet van restaurants, hotels en andere dienstverleners kunnen verhogen.

Diabetestest voor ambtenaren in Fòrti

WILLEMSTAD — Ook de regering besteedde aandacht aan de Internationale Dag tegen Diabetes. Op initiatief van minister Suzy Camelia-Römer van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN, PIN) en Sosiedat Kurasoleño di Diabético (Sokudi) konden ambtenaren van 08.00 tot 10.00 uur bloed laten prikken in de perszaal van Fòrti. Ze konden tevens hun bloeddruk laten meten. Wereldwijd wordt ieder jaar op 14 november stilgestaan bij mensen die aan diabetes, oftewel suikerziekte, lijden.

Gezien omgangsregeling met vader

Moeder gedwongen met kinderen naar Curaçao terug te keren

WILLEMSTAD — Een moeder, geboren in Nederland, is met haar twee kinderen uit geboortejaren 2012 en 2018 naar Nederland verhuisd, terwijl er een omgangsregeling met de vader bestaat. De vader heeft het gerecht in een kort geding verzocht de moeder te bevelen met hun kinderen terug te keren naar Curaçao. Het Gerecht in Eerste Aanleg Curaçao is het hiermee eens; dat moet zij op straffe van een dwangsom van 10.000 gulden per dag doen.

De grondslag van de vordering van de vader is onrechtmatige daad, maar de kern van de zaak is de gezagsuitoefening van de moeder ten aanzien van de verblijfplaats van de kinderen. Het gerecht is van oordeel dat de kinderen, gelet op de korte tijd die zij in Nederland hebben doorgebracht, niet al in zeer ruime mate zijn verbonden met de Nederlandse rechts sfeer. De bevoegdheid van de met het gezag belaste ouder om de hoofdverblijfplaats van de kinderen te bepalen, geldt niet onbegrensd, aldus de civiele rechter. In dit geval speelt mee dat de kinde

ren tot aan hun vertrek naar Nederland 50 procent van hun tijd bij de vader doorbrachten. Naar het oordeel van het gerecht handelt de moeder, door op deze manier een wijziging van de hoofdverblijfplaats van de kinderen door te voeren, niet alleen in strijd met de afspraken over de omgang tussen de ouders, maar ook in strijd met de bij de wet (Burgerlijk Wetboek BES) geregelde zorgvuldigheidsnorm. Er is voorts niet gebleken dat de belangen van de kinderen in geval van terugkeer zouden worden geschaad. De omgang dient te

worden hersteld naar hoe deze gold tot het vertrek van de moeder met de kinderen naar Nederland.

Feiten

De ouders hebben tussen 2009 en 2015 een affectieve relatie met elkaar gehad, waaruit de twee kinderen zijn geboren. De vader heeft de kinderen erkend. De moeder heeft het eenhoofdige gezag over hen, en de vader heeft de laatste jaren enkele keren voorbereidingen getroffen voor een verzoek om samen met haar belast te zijn met het gezag. Na het eindigen van de relatie heeft de vader altijd uitgebreid contact gehad met de kinderen door een tussen de ouders in onderling overleg gerealiseerde omgangsregeling, die er gedurende het laatste jaar op neerkwam dat de kinderen de ene week bij de vader verbleven en de andere week bij de moeder. De vader heeft op 8 juli jl. de kinderen, nadat zij een week bij hem hadden verbleven, overgedragen aan de moeder. De moeder is op 10 juli met hen naar Nederland vertrokken en heeft de vader drie dagen later een mail gestuurd hierover.

Voorlopig verbod

Op 26 juli heeft de vader het kort geding verzoekschrift ingediend dat heeft geleid tot een verzetprocedure. Het verzoekschrift is door de deurwaarder betekend op het adres waar de moeder toen bij het bevolkingsregister stond ingeschreven. De volgende dag heeft de moeder zichzelf en de kinderen bij het bevolkingsregister laten uitschrijven. De vader heeft op 31 juli een verzoekschrift ingediend om gezamenlijk gezag over de kinderen te verkrijgen, een omgangsregeling met de kinderen vast te stellen en de hoofdverblijfplaats van de kinderen bij hem te bepalen. In het kortgedingvonnis van 8 augustus jl. heeft het ge

recht onder meer verklaard, samengevat, dat de moeder veroordeeld wordt de kinderen uiterlijk op 13 augustus aan de vader af te geven en dat, indien de moeder weigert daaraan mee te werken, het vonnis ten uitvoer kan worden gelegd met behulp van de sterke arm. Tevens werd de moeder verboden een wijziging aan te brengen in de verblijfplaats van de kinderen totdat in de bodemprocedure definitief hierover is beslist.

Na de betekening van het vonnis is de vader naar Nederland afgereisd, alwaar hij heeft getracht het vonnis te (laten) executeren. Hij heeft de moeder na haar vertrek naar Nederland verschillend malen verzocht om contact te mogen hebben met de kinderen. Zij heeft dit in eerste instantie afgehouden, maar hij heeft uiteindelijk op 10 en 28 augustus jl. middels een video-call contact met hen gehad.

Alsnog bij moeder

“Uit dit vonnis volgt dat als de moeder niet alsnog instemt met het gezamenlijke gezag over de kinderen, in de door de vader bij dit gerecht aangespannen procedure daarover zal worden beslist. Volledigheidshalve is echter opgemerkt dat ook als er gezamenlijk gezag zou bestaan, dat niet uitsluit dat als de moeder in Nederland blijft wonen of – in geval zij naar aanleiding van dit vonnis toch terugkeert – wéér in Nederland wenst te gaan wonen, de hoofdverblijfplaats van de kinderen alsnog bij de moeder in Nederland zal zijn. Als de ouders daarover geen overeenstemming kunnen bereiken, zal ook daarover door de rechter kunnen worden beslist.”

Het vonnis van 8 augustus is dus bevestigd en is sinds 5 september uitvoerbaar bij voorraad. Of de moeder gehoord heeft gegeven aan de opdracht van de civiele rechter is onbekend.

Pedofiel langer vast

De 48-jarige man R.H.R., die onlangs is opgepakt voor ontucht met een kind afgelopen donderdag in een toko bij Buena Vista, blijft vastzitten. Dat besloot een officier van justitie dinsdagochtend, meldt het Openbaar Ministerie. Het is dit keer conform de wet – artikel 87 van het Wetboek van Strafvordering – aan het OM om die beslissing te nemen. Hierna beslist de rechter-commissaris (RC) of hij in het belang van het onderzoek langer vast moet blijven zitten. Zijn hechtenis is door de officier met acht dagen verlengd, nadat de rechtmatigheid van zijn aanhouding door de RC werd getoetst. Alles was in orde.

Winair leaset extra toestel tijdens winterseizoen

WILLEMSTAD — Windward Islands Airways International (Winair) zal vanaf 17 november beschikken over een vierde Twin Otter. Het betreft een lease-toestel.

De luchtvaartmaatschappij uit St. Maarten zal het toestel inzetten om te voldoen aan de verhoogde vraag naar vluchten in de regio en gezien de hub-functie van de Princess Juliana International Airport, zo meldt ceo Michael Cleaver. De Twin Otter zal worden ingezet voor de kortere routes. Dit zijn onder meer de bestemmingen Saba, Statia en St. Kitts.

Irma

De maatschappij had het vorig jaar zwaar te verduren door de passage van de orkanen Irma en Maria begin september. Het hoofdkantoor en de hangar raakten enorm beschadigd, wat de

bedrijfsvoering bemoeilijkt. Daarnaast was er sprake van een daling van het passagiersaantal in het laatste kwartaal. De maatschappij leed in 2017 een verlies van ongeveer 1 miljoen euro. In 2016 boekte Winair een winst van ongeveer 4 miljoen euro. De laatste keer dat Winair verlies boekte, was in 2014, toen het bedrijf een negatief eindsaldo had van 1 miljoen euro. In 2015 had de luchtvaartmaatschappij een nettowinst van 3 miljoen euro. De omzet daalde van 24 miljoen euro in 2016 naar 21 miljoen euro in 2017.

Curaçao

Op 5, 7 en 10 oktober vorig

jaar werden drie commerciële vluchten vanaf Curaçao ingezet om inwoners van St. Maarten met een Nederlands paspoort of een geldige verblijfsvergunning de mogelijkheid te bieden terug te keren naar het eiland.

Op 10 oktober werd de luchthaven van St. Maarten weer officieel in gebruik genomen voor commerciële vluchten. Vanaf dat moment werd een aantal vluchten naar onder andere Curaçao weer uitgevoerd, op basis van een wet leaseovereenkomst met Pawa Dominicana. Vanaf 31 oktober werden er vaste vluchten aangeboden tussen Curaçao en St. Maarten. Op 13 januari 2018 werd de route Curaçao-St. Maarten echter stopgezet. In een bericht aan de media schreef de maatschappij dat de wet lease met Pawa Domi-

Winair beschikt nu over vier Twin Otters.

nica was verlopen. Vanaf 26 februari worden weer vluchten aangeboden naar Curaçao. De Dominicaanse Republiek en Haïti werden ook weer toegevoegd aan de lijst van bestemmingen. Sinds 1 juli vliegt Winair via Curaçao ook naar Aruba en Bonaire. De vluchten

worden uitgevoerd met een ATR 42 500/600 serie propellervliegtuig, met een capaciteit van 48 stoelen. “De route St-Maarten-Curaçao is een succes. We mogen niet klagen met de huidige stoelbezetting”, aldus Marketing & Media Manager Helena de Bekker.

Communicatieplan om fake news te ontkrachten

Politici Bonaire slaan handen ineen voor grote sprong voorwaarts

KRALENDIJK — De inkt was nog niet droog of het bestuursakkoord tussen het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) en het Rijk zorgde al voor tumult op sociale media-platforms, waarbij de overeenkomst werd neergezet als een verkapte overname à la St. Eustatius van het plaatselijke bestuur door ambtenaren uit Den Haag. “Niets is minder waar”, zo verzekert oppositieleider Elvis Tjin Asjoe.

door onze correspondent
Wim Romeijn

NOS-correspondent Dick Drayer bracht in Europees Nederland een verhaal dat Tjin Asjoe ‘ver benevens de waarheid’ noemde. Hij vindt dat de NOS met zijn tendentieuze berichtgeving niet alleen de waarheid geweld aandoet, maar ook het echte nieuws finaal mist: “Voor het eerst in mensenheugenis trekt de Bonairiaanse politiek gezamenlijk op om op korte termijn de bevolking een tastbare lotsverbetering te bezorgen. Elk van de partijen heeft zo zijn eigen redenen om dit bestuursakkoord te steunen, maar het allerbelangrijkste is dat we er samen zijn uitgekomen en er ook samen voor staan dat de inhaalslag waar naar de bevolking smacht nu daadwerkelijk gemaakt wordt.”

Timing

De berichtgeving leunde zwaar op het enig overgebleven politieke buitenbeentje in de Eilandsraad. Hoewel Clark Abraham gisteren ook zijn krabbel plaatste onder het bestuursakkoord, heeft het ‘enfant terrible’ van de plaatselijke politiek wel enige bezwaren kenbaar gemaakt

Fake news

Om het rumoer op sociale media enigszins tot bedaren te brengen en de weerldier tierende ‘alternatieve waarheden’ te ontkrachten komt er volgens Rijna een communicatieplan dat de bevolking deelgenoot moet maken van de in het bestuursakkoord vervatte voornemens zodat mensen zelf de uitwerking ervan kunnen volgen en peilen. Knops reageerde laconiek op het ‘fake news’ dat hij alvast 83 ambtenaren uit Den Haag in het vliegtuig zou hebben meegenomen: “Ik ben vanuit Curaçao op het eiland gearriveerd met een vliegtuigje waarin acht mensen passen. Ik heb geen ambtenaren kunnen herkennen onder mijn medepassagiers.”

tegen het document. Zo verklaarde Abraham moeite te hebben met de timing zo vlak voor de verkiezingen: “Nu het beleid is dichtgetimmerd vraag ik mij af welk nut die verkiezingen nog hebben.” Staatssecretaris Raymond Knops van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties legde gisteren uit dat een bestuursakkoord niet hetzelfde is als een regeerakkoord: “Wij hebben samen afgesproken om elf punten resultaatgericht aan te pakken. Dat doen we ook samen en in goed overleg. Wij willen dingen doen waar de bevolking beter van wordt.” Als enig overgebleven raads-lid van de Partido Demokratiko Boneriano (PDB) is Abraham de laatste weken zichtbaar opgeschoven naar het anti-Den Haag-vlak, dat eerder het domein was van zijn voormalig partijgenoot Robbie Beukenboom die nu pal achter het akkoord staat. De groep critici die Abraham nu wil aanboren is evenwel betrekkelijk klein. Welgeteld vijf mensen hadden zich gisterenmiddag voor het Passagrahan verzameld om blijkt te geven van hun onvrede met het akkoord. Zij waren boos dat hen de toegang tot de raadszaal was ontzegd.

De Bonairiaanse politiek heeft zich gezamenlijk achter het bestuursakkoord geschaard.

Concrete zaken

Hoewel Abraham gisteren ruiterlijk toefag dat het akkoord geen aanstootgevende passages bevat, hoopt de PDB-voorman electoraal garen te spinnen door de overeenkomst neer te zetten als een ‘interventie-light’. Tjin Asjoe en Beukenboom vinden dat onzin. Beiden beklemtonen dat het nastreven van een betere samenwerking met Den Haag om de concrete problemen waarmee veel Bonairianen kampen aan te pakken iets heel anders is dan een interventie.

Tjin Asjoe: “Hoe kun je er in hemelsnaam op tegen zijn dat er 500 sociale woningen worden gebouwd, dat er kinderopvang komt en huursubsidie en dat er geld komt voor de reparatie van de wegen en de ontwikkeling van de landbouw?”

Beukenboom merkt op dat er sinds 2010 veel is misgegaan in zowel Kralendijk als Den Haag: “Wij zetten daar een punt achter en beginnen een nieuwe samenwerking waarbij er aandacht komt voor heel specifieke pijnpunten. Dit akkoord bevat geen brede schetsen van prachtige vergezichten maar richt zich op concrete zaken en geeft pre-

Foto's: Wim Romeijn

Staats secretaris Knops en gezaghebber Rijna schudden elkaar na de ondertekening de hand.

cies aan hoe en wanneer die moeten worden opgelost.”

Blij en trots

Gezaghebber Edison Rijna, die gisteren namens Bonaire tekende, benadrukte dat de prioriteitsstelling van Bonaire zelf afkomstig is en noemde het document een ‘bijzonder akkoord dat op een bijzondere wijze tot stand is gekomen voor een bijzondere gemeente’. Rijna verklaarde zich zowel blij als trots te voelen dat het Bestuurscollege en de Eilandsraad deze stap vol overtuiging hebben gezet. De

gezaghebber zei er niet aan te twijfelen dat de overeenkomst zal bijdragen tot een significante lotsverbetering van de Bonairianen. Staatssecretaris Knops merkte op dat hij bij zijn aanstelling in 2016 van premier Mark Rutte de opdracht kreeg om meer aandacht te besteden aan de noden van de Caribische eilanden: “Waar wij kunnen, zullen wij elkaar helpen. Er is een nieuwe periode aangebroken waarin we niet langer denken in politieke kleuren maar we het werk dat wacht samen gaan klaren.”

Aanmelden voor cruisemarkt in Rincon

KRALENDIJK — De Tourism Corporation Bonaire (TCB) geeft zondag weer informatie over de cruisemarkt bij Mangazina di Rei. Belangstellenden voor een stand kunnen zich hier aanmelden.

De TCB is druk bezig met voorbereidingen voor het komende seizoen. Gelet op het feit dat het een druk seizoen gaat worden, is de TCB op het idee gekomen om een culturele cruisemarkt in Rincon te organiseren. De bedoeling van deze markt is om de bezoekers meer te verspreiden over het eiland en met name de inwoners van Rincon een kans te geven. De markt zal op alle cruisedagen worden gehouden op de Plaza Commerce tegenover het pompstation in Rincon van 08.00 tot 16.00 uur. Het is de bedoeling om een informatiestand voor toeristen te hebben en verschillende stands die lokale handgemaakte producten, lokaal eten en drinken en amusement bieden.

Zondag is er tussen 10.00 en 12.00 uur weer gelegenheid om informatie te verkrijgen over de cruisemarkt bij Mangazina di Rei. De TCB en Komishon Marshe Rincon Krioyo nodigen daarom iedereen, die belangstelling heeft om producten te verkopen en amusement te verzorgen tijdens de cruisedagen op de Rincon Cruisemarkt, uit om zich te melden.

Premier St. Maarten verwacht geen ‘Nederlandse overname’

PHILIPSBURG — “Er is absoluut geen sprake van een Nederlandse overname, bij geen van onze entiteiten”, stelde premier Leona Romeo-Marlin gisteren nadrukkelijk tijdens de persconferentie van de ministerraad.

Naar aanleiding van vragen van *The Daily Herald* of ze de indruk heeft dat de Nederlandse regering zich positioneert om via vitale overheidsbedrijven de controle over St. Maarten over te nemen, zei ze: “Op dit moment is er geen indicatie van een dergelijke overname.” Verschillende bedrijven, waaronder de Princess Juliana-luchthaven, hebben financiering aangevraagd via het door de Nederlandse overheid gefinancierde en door de Wereldbank beheerde Wederopbouwfonds voor St. Maarten. Nederland heeft ‘een voorstel gedaan om bepaalde voorwaarden te implementeren’ alvorens toegang te verkrijgen tot trustfondsfinanciering, zei de

premier. “Maar of ze het gaan overnemen? Er is absoluut geen sprake geweest van overname van één van onze entiteiten en ik denk niet dat dit in het belang is van St. Maarten.” Ze ging niet in op de voorwaarden die de Nederlandse regering heeft vastgesteld voor financiering.

Spookambtenaren

Ze stelde wel dat er geen plannen zijn voor ontslagen bij de overheid en overheidsbedrijven, eraan toevoegend dat de focus ligt op inkomstengenererende acties en kostenbesparende maatregelen. De regering gaat wel onderzoek verrichten naar de mogelijkheid om zogenaemde ‘spookambtenaren’ te ontslaan. Ambtenaren die een salaris innen zonder op het werk te verschijnen, kunnen binnenkort van de loonlijst worden gehaald.

Dit spookprobleem is niet zo wijdverbreid als in begin 2000, maar vereist wel aandacht, zei de premier.

Rutte bij Bon Bini for Business Summit op Curaçao

WILLEMSTAD — De Nederlandse premier Mark Rutte zal de tweede editie van de ‘Bon Bini for Business’-investeringsconferentie op Curaçao bijwonen. Deze conferentie vindt plaats op 21 en 22 januari 2019 en biedt de gelegenheid voor wederzijdse businessmogelijkheden tussen Curaçao en Nederland.

Tijdens de eerste investeringsconferentie, die in juni in Nederland plaatsvond, is de kracht en potentie van Curaçao als een investeringsbestemming benadrukt met de boodschap dat dit hét moment is om actie te ondernemen. Tijdens de conferentie is ook een Memorandum of Understanding (MoU) getekend met kennisinstelling TNO en zijn Curaçao Ports Authority (CPA) en Port of Rotterdam een partnerschap aangegaan. De centrale thema’s van de tweede conferentie zijn innovatie en logistiek. Bon Bini for Business is interessant voor bedrijven en kennisinstellingen die werken aan innovatieve businesskansen en die

connecties willen maken op het gebied van fysieke, digitale en dienstverlenende logistiek en daardoor op zoek zijn naar investeringsmogelijkheden op Curaçao, of via Curaçao met de Latijns-Amerikaanse regio. Premier Eugene Rhuggenaath (PAR), Rutte, minister van Economische Ontwikkeling Steven Martina (MAN) en minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning Zita Jesus-Leito (PAR) zullen de deelnemers toespreken over het Curaçaoese ondernemingsklimaat en hun projecten en plannen presenteren. Verder zullen vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en kennisinstellingen ingaan op trends, ontwikkelingen en concrete mogelijkheden. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is onlangs met het wervingstraject begonnen om Nederlandse bedrijven geïnteresseerd te krijgen om deel te nemen aan de summit. Het ministerie van Algemene Zaken, in samenwerking met onder andere het ministerie van Economische Ontwikkeling, is begonnen aan het lokale wervingstraject.

In overeenkomst 19 oktober

St. Maarten belofde aanzienlijke verbeteringen gevangenis

DEN HAAG — De regering van St. Maarten, de Nederlandse minister voor de Rechtsbescherming Sander Dekker en staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Raymond Knops ondertekenden op 19 oktober een overeenkomst, waarin St. Maarten toezegt op korte termijn een reeks maatregelen ten uitvoer te leggen om de toestand in de Pointe Blanche-gevangenis aanzienlijk te verbeteren, op kosten van de lokale overheid.

Knops verklaarde dit gisteren in een brief aan de Tweede Kamer, naar aanleiding van schriftelijke vragen van parlementslid Nevin Özütok (GroenLinks) met betrekking tot het oktoberrapport van de Raad voor de Rechtshandhaving over de gevangenis op St. Maarten. Op initiatief van minister Dekker en staatssecretaris Knops vonden eind september een aantal bijeenkomsten plaats met de regering van St. Maarten, die op 19 oktober resulteerden in de ondertekening van bovengenoemde overeenkomst. Er werd afgesproken dat in de begroting van St. Maarten de nodige ruimte wordt gereserveerd voor de uitvoering van een aantal verbeteringsmaatregelen in de gevangenis, die in slechte staat van onderhoud verkeert en waar ook grote problemen zijn met onderbezetting. “Het is aan St. Maarten om deze overeenkomst om te zetten in concrete acties en daarover te rapporteren. Dit is een vereiste voor eventuele aanvullende technische assistentie door Nederland”, verklaarde Knops.

Bestaande problemen

De Raad voor de Rechtshandhaving concludeert in een rapport opnieuw dat St. Maarten systematisch geen gevolg geeft aan de aanbevelingen van het Europees Comité voor de Preventie van Foltering en Onmenselijke of Vernederende Behandeling of Bestraffing (CPT). “Ik herken ook dit patroon. Natuurlijk werd de situatie ingewikkelder na orkaan Irma, maar de Raad laat zien dat de meeste problemen dateren van vóór Irma”, zei Knops.

Volgens hem is het aan het Land St. Maarten om veiligheidsrisico’s voor de gemeenschap te minimaliseren, bijvoorbeeld door te investeren in resocialisatie van gevangenen. Een basisprogramma voor de gevangenen kan worden ingevoerd wanneer verdere wederopbouwwerkzaamheden aan het gevangenisgebouw worden uitgevoerd en de personeelsbezetting op peil wordt gebracht.

De staatssecretaris legde uit dat na orkaan Irma de Nederlandse regering hulp bood aan de gevan-

genis, vanuit de wederopbouwfondsen. Aan deze assistentie zijn voorwaarden verbonden. “Ik heb St. Maarten het afgelopen jaar herhaaldelijk aangespoord om zich aan deze afspraken te houden. Ik moet echter opnieuw concluderen dat St. Maarten zich niet of niet helemaal aan deze afspraken houdt binnen de gestelde termijn.”

Eigen verantwoordelijkheid

Reagerend op vragen van parlementslid Özütok over mogelijke maatregelen van de Koninkrijksregering om ervoor te zorgen dat wetten en regels worden nageleefd waar het de gevangenis betreft, merkte Knops op dat detentiezaken een verantwoordelijkheid zijn van het autonome Land St. Maarten en dat het land zelf ervoor moet zorgen dat de wet- en regelgeving wordt nageleefd.

De staatssecretaris meldde verder dat de Raad van Ministers van St. Maarten in de tussentijd een reeks verbetermaatregelen voor de korte termijn heeft goedgekeurd, die het resultaat zijn van een plan van aanpak dat midden september door een deskundig team van de Nederlandse Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) op verzoek van de regering van St. Maarten is opgesteld. Begrotingswijzigingen zijn nodig om dit plan uit te voeren.

Doodstraffen geëist voor moord Khashoggi

RIYAD — De openbaar aanklager in Saudi-Arabië eist doodstraffen voor de moord op de Saudische journalist Jamal Khashoggi. Hij werd vermoord in het Saudische consulaat in Istanbul begin oktober.

Elf mensen zijn beschuldigd van betrokkenheid bij de dood van Khashoggi. Tegen vijf van hen wordt nu de doodstraf geëist. In totaal zijn 21 mensen opgepakt in verband met de zaak. Volgens de hoofdaanklager werd Khashoggi gewurgd in het consulaat en werd zijn lichaam vervolgens in stukken gesneden. Waar het lichaam is, blijft nog onbekend. Het onderzoek loopt nog. De aanklager meldde verder dat de Saudische kroonprins Mohammed bin Salman niet op de hoogte was van de misstie rond Khashoggi. De journalist was een criticus van Bin Salman en woonde in de Verenigde Staten. Volgens de Saudische autori-

teiten was het de bedoeling om Khashoggi, columnist van The Washington Post, terug naar Saudi-Arabië te halen. De opdracht hiervoor kwam van het plaatsvervangend hoofd van de Saudische inlichtingendienst, aldus de aanklager. Khashoggi werd vermoord nadat gesprekken om hem te overtuigen mee terug te komen waren mislukt. Khashoggi werd om het leven gebracht, kort nadat hij bij het consulaat naar binnen was gegaan om wat papierwerk voor zijn aanstaande huwelijk te regelen. Hij werd nooit meer teruggezien. Turkije liet zaterdag nog weten bandopnames met details over de dood van

Khashoggi te hebben overhandigd aan bondgenoten en aan Saudi-Arabië. President Recep Tayyip Erdogan zei dat de opnamen zijn verstrekt aan de Verenigde Staten, Duitsland, Frankrijk en Groot-Brittannië. Volgens een woordvoerder van Erdogan zijn de eisen tot doodstraf onderdeel van een Saudisch complot om de waarheid achter de dood van de journalist te verhullen. Volgens de woordvoerder gaat het Saudisch onderzoek naar de zaak niet leiden tot de vondst van de werkelijke daders. “Ze willen ons laten geloven dat er mensen op eigen initiatief Khashoggi hebben vermoord”, zegt Yasin Aktay, de adviseur van Erdogan. De Turkse president zelf heeft eerder gezegd dat Khashoggi is vermoord op bevel van de hoogste echelons binnen de Saudische regering.

Politie wil toegang tot database asielzoekers

DEN HAAG — De politie wil weer makkelijker toegang tot de databank waar vingerafdrukken van asielzoekers en ongedocumenteerden worden bewaard.

Zo kunnen volgens John Riemen, hoofd van het centrum voor biometrie van de Nationale Politie, meer woninginbraken, winkeldiefstallen en overvallen worden opgelost. Hij pleit voor soepelere toegang in *Trouw*. Tot 2002 mocht de politie standaard in die databank kijken. “Dat leverde maar liefst een derde van alle matches op”, zegt Riemen. Er kwam een eind aan door de Wet bescherming persoonsgegevens. Hij noemt het ‘frustrerend om niet in een database te mogen zoeken die zaken kan oplossen.’ Volgens hem blijven daardoor bepaalde groepen vreemdelingen onder de politieradar. Het zou gaan om vreemdelingen die zich voordoen als asielzoeker, maar eigenlijk bijvoorbeeld jihadstrijders, criminelen of terreurverdachten zijn.

Mensenrechtenhof: Arrestaties Navalny politiek

STRAATSBURG — Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) in Straatsburg heeft Rusland veroordeeld voor de reeks arrestaties van de Russische oppositieleider Aleksej Navalny.

Volgens het hof hadden twee arrestaties als doel ‘het politieke pluralisme’ in Rusland te onderdrukken en waren vijf andere zaken ‘onnodig in een democratische samenleving.’ Rusland moet ruim 51.000 euro schadevergoeding aan Navalny betalen plus 12.653 euro aan onkosten. De 42-jarige Kremlin-criticus werd dinsdag nog tegengehouden toen hij in Moskou op het vliegtuig wilde stappen om de behandeling van zijn zaak in Straatsburg bij te wonen. Later mocht hij alsnog vertrekken. Navalny had Rusland aangeklaagd omdat hij tussen 2012 en 2014 bij verschillende gelegenheden was gearresteerd om volgens hem politiek gemotiveerde redenen. Hij kwam vorige maand vrij na een detentie van twintig dagen nadat hij had opgeroepen tot protesten tegen de plannen van de Russische regering om de pensioenleeftijd te verhogen.

Foto: AFP

Aleksej Navalny

Denemarken straft Tanzania

KOPENHAGEN — Denemarken straft Tanzania vanwege ‘onacceptabele’ anti-homo-commentaren van een hoge overheidsfunctionaris.

Het land trekt bijna 9 miljoen euro aan ontwikkelingsgeld in. Denemarken is de op een na grootste donor van Tanzania. Het Deense besluit valt vrijwel samen met een strafactie van de Wereldbank. Die schrapte een lening van omgerekend 265 miljoen euro, onder andere omdat Tanzania zijn politiek blijft voeren dat zwangere meisjes niet worden toegelaten op scholen. De opmerkingen die slecht vielen in Kopenhagen wer-

Foto: AFP

Paul Makonda

den gemaakt door de administratieve chef van de Tanzaniaanse hoofdstad Dar es

Salaam, Paul Makonda. Die kondigde harde maatregelen tegen homo's aan.

Kamer wil tegen zin Blok wapenembargo Saudiërs

DEN HAAG — Zeer tegen zijn zin gaat minister Stef Blok van Buitenlandse Zaken in de VN-Veilighedsraad pleiten voor een wapenembargo tegen Saudi-Arabië. Hij doet dat na een oproep van bijna de hele Tweede Kamer, die deze sanctie wil omdat de Saudiërs honger inzetten als wapen in het conflict in Jemen.

Blok wilde eigenlijk niet verdergaan dan een oproep tot ‘uiterste terughoudendheid’ inzake wapenleveranties aan de strijdende partijen in Jemen. Die opstelling sluit aan bij de oproep van een panel van experts dat onderzoek doet naar de schendingen in Jemen en dat er kwam na Nederlandse druk. “Voor de effectiviteit van het panel is het goed als Nederland zich als moedernatie aansluit bij haar keuzes”, meent Blok. Een dergelijke resolutie van Nederland zal het in de Veiligheidsraad ook niet halen. Er is geen draagkracht voor, aldus Blok. Landen als de VS en Groot-Brittannië leveren veel wapens aan de Saudiërs. De minister wil zich eerst en vooral inzetten voor een staakt-het-vuren en het beëindigen van de blokkade van Jemen waardoor hongersnood dreigt. Eerder dit jaar stemde de Veiligheidsraad op Nederlands initiatief in met een resolutie die uithongering als oorlogswapen moet uitbannen. “Ik snap dat het lastig is en succes niet verzekerd is”, zei Martijn van Helvert (CDA). “Maar is het te veel gevraagd om het te opperen?” De aangenomen motie was een initiatief van regeringspartijen D66, CDA en ChristenUnie. Alleen VVD en Forum voor Democratie stemden tegen.

Macron pleit voor ‘respect’ na kritiek Trump

PARIJS — De Franse president Emmanuel Macron heeft gezegd dat ‘bondgenoten elkaar respect zijn verschuldigd’. Hij reageerde zo op tweets van zijn Amerikaanse ambtsgenoot Donald Trump, die hem op Twitter de mantel had uitgeveegd.

Trump had in een serie tweets de spot gedreven met de slechte populariteitscijfers van Macron en de hulp die Frankrijk tijdens de wereldoorlogen kreeg van de Verenigde Staten. “Ze wa-

ren al Duits aan het leren in Parijs toen de VS kwamen opdraven”, sneerde de Amerikaan. De kritiek volgde op Macrons pleidooi voor een Europees leger. De Franse leider liet in een

interview met *TFI* blijken de boze tweets niet al te serieus te nemen. Die zouden vooral bedoeld zijn voor een binnenlands publiek. “Ik denk dat hij politiek bedrijft, en dat laat ik hem doen”, reageerde Macron, die erop wees dat Frankrijk en de VS al lang bondgenoten zijn. “Maar een bondgenoot is iets anders dan een vazalstaat.”

Foto: AFP

De militairen zijn door Trump naar de grens gedirigeerd in afwachting van een karavaan vluchtelingen.

BASE CAMP DONNA — De Verenigde Staten hebben ongeveer 5800 militairen bij de grens met Mexico en dat aantal zal niet meer groeien. Dat heeft de chef van de grensmissie vandaag gezegd.

De militairen zijn door president Donald Trump naar de grens gedirigeerd in afwachting van de karavaan vluchtelingen uit Hondu-

ras, Guatemala en El Salvador die onderweg is naar de VS en nu in Mexico is. Trump wil die migranten tegenhouden.

Verwacht werd dat er uiteindelijk 7000 manschappen bij de grens ingezet zouden worden maar volgens luitenant-generaal Jeffrey Buchanan is de piek reeds bereikt. De grensmissie duurt tot 15 december maar kan worden verlengd.

Fox News steunt CNN in rechtszaak tegen Trump

WASHINGTON — CNN krijgt in de rechtszaak tegen president Donald Trump steun uit onverwachte hoek. Fox News steunt CNN in de juridische strijd tegen het Witte Huis om te proberen CNN-verslaggever Jim Acosta weer toegang te geven. Dit heeft Fox News-baas Jay Wallace in een verklaring laten weten, melden Amerikaanse media.

Vorige week werd de acreditatie van Acosta ingetrokken na een incident op een persconferentie van

president Trump. De CNN-verslaggever kwam tijdens een persconferentie over de uitslag van de tussentijdse

verkiezingen in aanvaring met Trump, toen hij vragen stelde over Trumps opmerkingen over immigranten tijdens de verkiezingscampagne. Een medewerker van het Witte Huis probeerde de journalist de microfoon af te pakken. Dat voorkwam Acosta door haar hand weg te duwen. CNN spande deze week een

rechtszaak aan en krijgt nu steun van Fox News, een tv-station dat doorgaans positief over Trump en zijn regering bericht. Wallace: “Hoewel we de groeiende vijandige toon van zowel de president als de pers niet goedkeuren, steunen we wel de vrije pers en een open informatie-uitwisseling voor het Amerikaanse volk.”

Topadviseur overgeplaatst na beklag Melania

WASHINGTON — Veiligheidsadviseur Mira Ricardel krijgt een nieuwe functie binnen de Amerikaanse regering, nadat first lady Melania Trump eerder deze week aandrang op haar vertrek.

Regeringswoordvoester Sarah Sanders maakte bekend dat ze weg moet uit het Witte Huis. Melania zou zich slecht behandeld voelen door

Ricardel, die werkt onder nationale veiligheidsadviseur John Bolton. De spanning zou samenhangen met de Afrika-reis van de presi-

dentsvrouw. Het kantoor van de first lady stelde in een verklaring dat Ricardel ‘niet langer een eervolle positie in dit Witte Huis verdient’. Volgens *The Washington Post* botst Ricardel vaker met medewerkers. Welke functie ze krijgt, is niet bekendgemaakt.

Motie van wantrouwen dreigt voor May

LONDEN — De conservatieve pro-brexite parlementariër Jacob Rees-Mogg gaat een motie van wantrouwen indienen tegen Theresa May als leider van de Conservatieve Partij. Hij zei dat na het brexitdebat in het parlement.

Hij heeft de steun nodig van 47 partijgenoten uit het lagerehuis om een dergelijke motie in stemming gebracht te krijgen. Of die steun er ook komt, is nog onduidelijk. In het Lagerhuis zitten 315 Conservatieven. Om May als partijleider uiteindelijk af te zetten, moeten 158 leden daarvoor stemmen. Voorafgaand aan het debat namen vanochtend vijf le-

den van het Britse kabinet al ontslag uit onvrede over de concept-brexitdeal die de regering met de Europese Unie heeft onderhandeld. Vooral het onverwachte vertrek van de minister voor brexitzaken Dominic Raab was een harde klap voor May.

May kreeg gisteren na urenlang beraad haar kabinet achter zich voor wat betreft

het akkoord met de EU over de brexit. Maar meteen waren er al berichten dat zeker tien leden van het kabinet het er niet mee eens waren. Rees-Mogg, partijgenoot van premier May, verklaarde deze week al niet voor de deal te kunnen stemmen, omdat May niet levert wat ze heeft beloofd. Hij riep andere partijgenoten van de premier op zijn voorbeeld te volgen.

Britse media berichtten al dat ontevreden ‘brexiteers’ binnen de partij een interne opstand tegen het leiderschap van May overwogen.

Cuba haalt duizenden artsen terug uit Brazilië

HAVANA — Cuba heeft aangekondigd duizenden artsen terug te halen uit Brazilië. Dat besluit volgt op kritiek van de aankomende Braziliaanse president Jair Bolsonaro, die vindt dat de rechten van de Cubanen worden geschonden.

Cuba zegt dat sinds 2013 zo’n 20.000 Cubaanse artsen in Brazilië hebben gewerkt. Zij zijn vaak actief in arme en afgelegen delen van het land. Het grootste deel van hun salaris stroomt naar de Cubaanse staatskas. Dat is tegen het zere been van de rechts-populistische Bolsonaro, die komend jaar aantreedt als

president. Bolsonaro zegt dat de Cubaanse artsen maar een kwart van de vergoeding die wordt betaald voor hun diensten mogen houden. Hij vindt dat zij recht hebben op het volledige bedrag. Ook wil de politicus dat de kwalificaties van de Cubanen nog een keer worden getoetst in Brazilië.

Het Cubaanse ministerie van Volksgezondheid reageert boos en meldt dat het medische hulpprogramma in Brazilië wordt gestaakt. Het departement verwijt de aankomende president dat hij zich ‘neerbuigend en dreigend’ heeft uitgelaten over de aanwezigheid van de artsen.

Medisch personeel uit Cuba is ook actief in andere landen. Het ‘verhuren’ van artsen is voor het communistische land een lucratieve bron van inkomsten.

Euro

Wisselend

AMSTERDAM — De Europese aandelenbeurzen zagen vandaag de eerdere koerswinsten grotendeels verdampen. Het opstappen van de Britse minister voor brexitzaken zorgde voor onzekerheid op de financiële markten. Op het Damrak vielen de kwartaalberichten van NN Group en SBM Offshore in goede aarde. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 0,2 procent in de min op 526,04 punten. De MidKap zakte 0,1 procent tot 723,89 punten. De beursgraadmeter in Frankfurt steeg een fractie en Parijs verloor 0,2 procent. De Londense FTSE was vrijwel vlak, na het aftreden van de Britse minister voor brexitzaken Dominic Raab. Het Britse pond stond onder druk. Raab kan zich niet vinden in de afspraken over Noord-Ierland in het principeakkoord met de EU. De euro was 1,1280 dollar waard, tegen 1,1314 dollar een dag eerder. De prijs van een vat Amerikaanse olie daalde 0,7 procent tot 55,87 dollar. Brentolie kostte een fractie meer op 66,23 dollar per vat.

Tokio

Lager

TOKIO — De Japanse aandelenbeurs is vandaag lager geëindigd. Vooral de Japanse banken werden van de hand gedaan na enkele tegenvallende resultaten van verscheidene grote banken en de koersverliezen in de Amerikaanse financiële sector. Elders in het Verre Oosten lieten de meeste beurzen winsten zien, waarbij de stemming enigszins werd gesteund door de principeovereenkomst in Europa over de brexit. De toonaangevende Nikkei-index in Tokio sloot 0,2 procent in de min op 21.803,62 punten. De banken Sumitomo Mitsui Financial Group en Mizuho Financial Group verloren respectievelijk 3,1 procent en 1,7 procent na publicatie van de resultaten. In Hongkong noteerde de Hang Seng-index tussentijds 0,9 procent in de plus en de beurs in Shanghai won 0,8 procent. Het Chinese internetbedrijf Tencent dikte 4 procent aan dankzij beter dan verwachte kwartaalcijfers. De All Ordinaries in Sydney eindigde met een nipte winst van 0,1 procent en de Kospi in Seoel steeg 0,4 procent.

Wall Street

Lager

NEW YORK — De Amerikaanse aandelenbeurzen zijn vandaag met kleine verliezen aan de handel begonnen. Veel aandacht gaat uit naar kwartaalresultaten van onder meer supermarkconcern Walmart. Verder volgen beleggers op Wall Street de ontwikkelingen aan de overkant van de Atlantische Oceaan, waar veel onzekerheid heerst rond de brexitdeal tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie. De Dow-Jonesindex noteerde kort na de openingsbel 0,4 procent lager op 24.974 punten. De brede S&P 500 zakte 0,5 procent tot 2686 punten en technologiegraadmeter Nasdaq eindigde 0,1 procent in de min op 7126 punten. Dow-fonds Walmart schreefde het voorbije kwartaal zijn omzet op, geholpen door hogere verkopen op de Amerikaanse thuismarkt. De supermarktketen stelde ook zijn verwachtingen rond de aangepaste winst per aandeel naar boven bij. Maar beleggers lijken toch niet helemaal overtuigd. Het aandeel zakte 1,4 procent. Winkelketen J.C. Penney opende verder bijna 14 procent lager na een tegenvallend kwartaalbericht.

VolkerWessels neemt weer last op sluisproject

AMERSFOORT — Het sluisproject in IJmuiden blijft een open zenuw voor bouwonderneming VolkerWessels. In het derde kwartaal werd een voorziening genomen van nog eens 5,5 miljoen euro op de opdracht. Dit keer door financiële problemen bij een belangrijke Koreaanse aannemer en door hogere kosten die de bouw van de sluis met zich meebrengt.

Eerder schreef VolkerWessels uit op 37,5 miljoen euro. Het consortium OpenIJ is momenteel met banken in overleg over het financieringsschema voor het project. De afschrijvingen zijn ook duidelijk zichtbaar in de resultaten over de eerste negen maanden van het jaar. De nettowinst van de bouw

wer kwam in die periode uit op 61 miljoen euro. Dat betekende een daling met 15 procent op jaarbasis. Exclusief de OpenIJ-impact was er sprake van bijna een kwart meer winst. De omzet over de periode januari tot en met september steeg met 5 procent tot 4,2 miljard euro. Verder zat het orderboek van de bouw

naar eigen zeggen nog nooit zo vol. VolkerWessels heeft nog voor bijna 8,9 miljard euro aan werk op de plank liggen. Voor het hele jaar rekent het bouwbedrijf verder op een bedrijfsresultaat (ebitda) van 250 miljoen euro. Dat is inclusief de impact van OpenIJ. Daarmee is VolkerWessels minder positief dan in een eerdere raming. Topman Jan de Ruiter van VolkerWessels wees in een toelichting op de handelssupdater onder meer op de vorderingen die momenteel in IJmuiden wel worden gemaakt. Ook over de algehele bedrijfsvoering toonde hij

zich tevreden. Dat gold in het bijzonder voor de divisie Construction & Real Estate Development. Verder viel op dat VolkerWessels in de voorbije maanden fors minder huizen verkocht. Dit komt onder meer door de vertraging bij het afgeven van bouwvergunningen. Verder speelt timing bij het sluiten van overeenkomsten met vastgoedinvesteers hier een grote rol, aldus de bouw. VolkerWessels zei verder aandeelhouders te belonen met een interim-dividend van 0,28 euro per aandeel, gelijk aan vorig jaar.

Britse pond omlaag na vertrek brexit-minister

LONDEN — Het vertrek vanochtend, van de Britse minister voor brexitzaken Dominic Raab zorgde voor een duidelijke reactie op de financiële markten. Het Britse pond stond flink onder druk, terwijl de beurs in Londen wegzakte.

Een pond leverde in de vroege ochtend nog 1,1480 euro op. Dat was tegen het middaguur nog ongeveer 1,1311 euro. Zulke grote dalingen komen niet heel vaak voor, al was die nog lang niet zo groot als na de verrassende uitkomst van het brexitreferendum in juni 2016, toen het pond meer dan 5 procent prijsgaf. Op de aandelenmarkt in Londen hadden onder meer banken het moeilijk. Zo verloren grote Britse banken als Royal Bank of Scotland, Barclays en Lloyds Banking Group tot 7 procent. Ook huizenbouwers moesten terrein prijsgeven met

Dominic Raab

minnen voor Persimmon en Taylor Wimpey tot meer dan 6 procent. Gisteren werd een brexitakkoord gesloten. Vanochtend

kondigde Raab, die heeft meegewerkt aan het akkoord, zijn vertrek aan. Hij liet weten dat hij zich niet kan vinden in de afspraken

over Noord-Ierland. Kort daarna kondigde ook minister Esther McVey van Arbeid en Pensioenen haar vertrek aan.

‘Jeansmaker Levi Strauss wil naar de beurs’

NEW YORK — De bekende jeansmaker Levi Strauss wil naar verluidt de sprong naar de beurs wagen. Dat meldt de Amerikaanse nieuwszender CNBC. De beursgang moet het bedrijf in eerste instantie 600 tot 800 miljoen dollar opleveren.

De beursgang moet in het voorjaar van 2019 een feit zijn en zal aan Levi Strauss in zijn geheel een prijskaartje hangen van 5 miljard dollar, aldus de berichten. Het bedrijf wilde niet op de geruchten reageren. Het zou overigens niet voor het eerst zijn dat de jeansmaker naar de beurs gaat. Dit deed het bedrijf in 1971 ook al eens. De Amerikaanse banken Goldman Sachs en JPMorgan zullen volgens de berichten de aanstaande beursgang begeleiden. De geschiedenis van het be-

drijf gaat terug tot 1853. De Duitse immigrant Levi Strauss verhuisde ten tijde van de goudkoorts naar Californië. Daar opende hij een buitenpost voor droge goederen. Twintig jaar later bundelde hij zijn krachten met klermaker Jacob Davis. Ze hadden het idee opgevat om broeken langer mee te laten gaan door gebruik te maken van klinknagels. Ze verkregen het patent en dit leidde uiteindelijk tot het eerste paar jeans. Het bedrijf is momenteel in handen van de nazaten van Strauss. De Japanse tak van

Levi Strauss is wel beursgenoteerd. Het Amerikaanse bedrijf handelt in obligaties en rapporteert om die reden aan de Amerikaanse beurswaakhond SEC. De beursgang van 1971, waarmee het bedrijf 50 miljoen dollar ophaalde, was destijds een van de grootste ooit. In 1984 verdween het bedrijf weer van de beurs.

Het afgelopen kwartaal was Levi Strauss goed voor een omzet van 1,4 miljard dollar en een winst van 130 miljoen dollar. Het lukte het bedrijf de voorbije twee jaar om de schuldenlast te halveren. De producten van het bedrijf worden in 110 landen wereldwijd in ongeveer 50.000 winkels verkocht. Levi Strauss exploiteert zelf circa 2900 winkels.

Aston Martin optimistisch over verkopen

LONDEN — De Britse fabrikant van luxe auto's Aston Martin Lagonda is optimistisch gestemd over zijn verkopen in heel 2018. Het bedrijf, dat in oktober naar de beurs in Londen ging, denkt dat de verkoop aan de bovenkant van de verwachte bandbreedte van 6200 tot 6400 auto's zal uitkomen.

Aston Martin wijst op de goede vraag naar nieuwe modellen zoals de DB11 Volante en Vantage en groeiende verkopen in grote markten als China en de Verenigde Staten. Over de eerste negen maanden van dit jaar klom de verkoop met 22 procent tot 4075 sportwagens. In het derde kwartaal werden 1776

auto's verkocht, een verdubbeling in vergelijking met een jaar eerder. De omzet in het afgelopen kwartaal sprong op jaarbasis met 81 procent omhoog tot

ruim 282 miljoen pond (651 miljoen gulden) en het aangepaste bedrijfsresultaat lag met ruim 54 miljoen pond 93 procent hoger dan een jaar eerder.

Volkswagen zet ook in China in op elektrisch

GUANGZHOU — Volkswagen pakt ook in China uit met elektrisch rijden. De Duitse automaker wil de komende twee jaar tot wel dertig elektrische en plug-in hybride modellen in de Chinese markt zetten. De helft van de betreffende modellen zal in China worden geproduceerd.

Volkswagen kampt, net als branchegenoten, met een tanende groei in de grootste automarkt ter wereld. Dat komt mede door de oplopende handelsspanningen en mindere economische

prestaties van het Aziatische land. Om de Chinese groei aan te jagen, wordt door de Duitsers volgend jaar, samen met partners, 4 miljard euro geïnvesteerd in het land. Dit jaar rekent Volkswagen in China op stabiele verkoopcijfers. Vanaf 2020 gaat de automaker weer uit van groei. Met de schonere modellen voldoet Volkswagen ook aan de strengere productie-eisen die gaan gelden voor auto's in China. Eerder zei Volkswagen al wereldwijd 20 miljard euro te gaan investeren in het elektrificeren van al zijn modellen.

‘EU minder toegankelijk voor Britse banken’

LONDEN — Britse banken krijgen naar verluidt minder makkelijk toegang tot de Europese Unie. Dat staat volgens ingewijden in de ontwerp-brexitdeal die gisteren door het Britse kabinet werd goedgekeurd. Alom werd al wel rekening gehouden met hogere drempels. In de voorwaarden van de overeenkomst zou zijn opgenomen dat autoriteiten

in Brussel de bevoegdheid krijgen om de toegang van Britse financiële instellingen tot de Europese markt te blokkeren. Dit gebeurt op het moment dat er sprake is van een ongelijk speelveld. Volgens kenners kan een dergelijke regeling een behoorlijke impact hebben op de Britse financiële instellingen.

‘Stabiele voedselprijs onder druk’

UTRECHT — De stabiliteit van de voedselprijzen staat onder druk. Dat schrijven kenners van Rabobank in een sectorrapport over vlees, vis en vijftien agrarische grondstoffen als graan en soja.

Ze wijzen onder meer op de impact van de Amerikaanse handelsoorlog met China, ziekten en extreem weer die volgend jaar een zware wissel kunnen trekken op het prijsevenwicht. Qua handelsspanningen zullen volgens Rabobank sobaeroen het hardst worden geraakt, zeker als China

besluit minder sojabonen te importeren. Verder merken ook veebedrijven de impact, door mogelijk hogere prijzen voor voer. Daarnaast kunnen ziekten als de Afrikaanse varkenspest en de vogelgriep handelsstromen in de war schoppen, terwijl ook de impact van weersverandering zich laat raden. Rabobank wijst erop dat de prijzen voor voedsel al lange tijd relatief stabiel zijn en dat de genoemde risico's mogelijk niet allemaal doorzetten. Wel moeten er volgens de bank voorzorgsmaatregelen getroffen worden voor een in potentie 'moeilijk en zorgwekkend 2019'.

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma -Vr 8 am – 5 pm
STOP Huiselijk geweld!

NEW YORK				AMSTERDAM			
	15-Nov				15-Nov		
DOW JONES	24.969,59	-0,44%	AEX	522,43	-0,89%		
S&P 500 INDEX	2.688,65	-0,48%	ARCELMITTAL	21,66	0,58%		
NASDAQ	7.099,93	-0,51%	AEGON NV	5,36	-1,98%		
AMAZON.COM INC	1.551,41	-2,98%	KONINKLIJKE AHOL	22,71	-0,55%		
APPLE INC	187,53	0,33%	AKZO NOBEL	74,22	-1,25%		
BAIDU INC-SP ADR	186,68	0,88%	ASML HOLDING NV	150,82	-1,44%		
BERKSHIRE HATH-B	213,00	-1,49%	DSM (KONIN)	78,34	-1,11%		
BOEING COITHE	339,10	-1,63%	HAL TRUST	140,20	-0,43%		
CITIGROUP INC	62,79	-1,12%	HEINEKEN NV	79,64	-0,55%		
COCA-COLA CO	49,46	-0,60%	ING GROEP NV	10,94	-2,22%		
COSTCO WHOLESALE	229,61	-1,59%	KPN (KONIN) NV	2,38	-2,14%		
WALT DISNEY CO	116,32	-0,68%	KONINKLIJKE PHIL	32,86	-1,47%		
3D SYSTEMS CORP	12,44	-2,22%	RANDSTAD NV	42,18	-1,68%		
EBAY INC	27,74	-0,56%	ROYAL DUTCH SHA	26,83	-1,16%		
FACEBOOK INC-A	141,61	-1,81%	TOMTOM	7,94	-3,33%		
GENERAL ELECTRIC	8,94	0,28%	TOTAL SA	49,87	0,42%		
ALPHABET INC-A	1.044,62	-0,92%	UNILEVER NV-CVA	48,63	-0,02%		
HP INC	23,57	-0,67%	W.P. STEWART HOL	457,98	-0,62%		
HOME DEPOT INC	175,38	-2,51%					
INTEL CORP	47,17	0,17%	SCOTTISBANK FUNDS		14-Nov		
JOHNSON&JOHNSON	142,85	-0,97%	MONEY MARKET	13,2934	0,00%		
MICROSOFT CORP	105,12	0,14%	US DOLLAR BOND	2,5725	0,09%		
PROCTER & GAMBLE	93,11	-0,41%	GLOBAL GROWTH	2,9252	0,28%		
ROYAL DUTCH-ADR	60,67	-1,09%	US GROWTH	15,8274	-0,57%		
STARBUCKS CORP	66,53	-0,76%	CANADIAN GROWTH	2,5350	-0,43%		
TWITTER INC	32,89	-0,08%	FUNDS		14-Nov		
WALMART INC	100,18	-1,33%	BGF CONT EUR FLEX	26,30	0,54%		
EXCHANGE TRADED FND				15-Nov			
ALERIAN MLP - AMLP	9,65	1,01%	BGF EMKT BOND	16,99	-0,47%		
ISH GBL HY BD - GHYG	47,44	-0,47%	BGF FIX INC GBL OP	13,88	-0,07%		
ISH IBOXX HY BD - HYG	83,11	-0,51%	BGF GBL ALLOCATION	54,07	-0,13%		
ISH SELECT DIV - DIVY	95,58	-1,11%	BGF USD CORE BOND	16,07	0,12%		
ISH MSCI EMKT - EEM	40,29	0,90%	BGF USD HI YIELD BND	32,22	-0,46%		
ISH MSCI PAC - EPP	42,59	0,21%	TEMPLETON GBL BND	25,23	0,00%		
ISH RUSSELL - INVY	158,03	-0,69%	TEMPLETON ASIAN SM	49,65	0,20%		
ISH S&P 500 - SPY	159,75	-0,82%	CURRENCIES		15-Nov		
ISH EUROPE - IEV	41,30	-1,10%	YENUSD	113,1700	-0,40%		
INVECO QQQ TRUS	164,16	-0,63%	EURUSD	1,1301	0,07%		
INVECO DB COMMO	16,14	0,58%	CANUSD	1,3228	-0,14%		
SPDR S&P INT DIV-DVX	36,26	-0,14%	GBPUSD	1,2792	-1,23%		
SPDR S&P MID 400	333,77	-0,50%	COMMODITIES		15-Nov		
SPDR S&P 600 SNA	67,13	-0,29%	OIL WTI	56,97	1,28%		
VANGUARD REIT - VNQ	79,45	-1,28%	GOLD	1214,38	0,29%		
WSDOWTR JAP HX-EQ-DXJ	51,75	-0,92%	SILVER	14,20	0,48%		
			WHEAT	512,00	-1,11%		

A Standard Of Excellence Since 1916

MCB

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment ServicesLio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com, website: www.mcb-bank.com/pbis

Roze diamant geveild voor 44 miljoen euro

Foto: AFP

De Pink Legacy, een roze diamant van iets minder dan negentien karaat, heeft op een veiling bij Christie's in de Zwitserse stad Genève een bedrag van ruim 50 miljoen Zwitserse frank (ruim 44 miljoen euro) opgebracht. De Amerikaanse juweliersketen Harry Winston, onderdeel van de Swatch Group, is volgens Christie's de koper. Het bedrijf heeft de diamant omgedoopt tot The Winston Pink Legacy. In 2014 kocht Winston ook al een zeldzame blauwe diamant voor 23,8 miljoen dollar, deze werd omgedoopt tot The Winston Blue. De roze Pink Legacy wordt onder kenners als uiterst ongewoon beschouwd vanwege zijn gewicht en zijn intense, bijna volledig uniforme kleur. Slechts één op de 100.000 diamanten zou een

dergelijke kwaliteit hebben. Het juweel was ooit eigendom van de bankiersfamilie Oppenheimer. De verwachte opbrengst van de diamant was geschat op 27 tot 44 miljoen euro. De grote vraag naar deze uiterst zeldzame diamanten heeft er de laatste jaren voor gezorgd dat de prijzen sterk zijn gestegen. De diamant Pink Star wisselde in 2017 op een veiling in Hong Kong voor een recordbedrag van ongeveer 67 miljoen euro van eigenaar. Volgens Christie's is dit per karaat de hoogste prijs ooit betaald voor een roze diamant. De Swatch Group is de grootste horlogemaker ter wereld. Bekende merken als Swatch, Omega, Longines en Breguet maken onderdeel uit van het bedrijf.

PvdA wil einde aan stalken door baas

Foto: Shutterstock

Een baas zou werknemers die vrij zijn, niet meer mogen lastigvallen. Iedere werknemer moet het recht krijgen onbereikbaar te zijn, vindt oppositiepartij PvdA. De sociaaldemocraten willen dat 'je zeker kunt zijn van een avond ongestoord op de bank zitten zonder allerlei mailtjes en appjes van je baas', aldus PvdA'er Gijs van Dijk. Het moet makkelijker worden om uit te rusten van je werk en om werk en de zorg voor kinderen of ande-

ren te combineren. De onbereikbaarheid is een van de voorstellen in het actieplan Voor een ontspannen samenleving, waarmee de PvdA komt in de Week van de Werkstress. Burn-out is beroepsziekte nummer 1 in Nederland. Veel mensen zitten ziek thuis vanwege de werkdruk en stress, waarschuwt Van Dijk. De PvdA wil ook dat je zelf je werktijden kunt indelen. Ook zijn betere verlofregelingen nodig.

Mensen

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : tlatorre@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

'Sneeuwdek Europa zakt 12 cm per decennium'

Winters in Europa gaan steeds minder vaak gepaard met een dik pak sneeuw en bijkomende sneeuwpret.

De sneeuwhoogte daalt sinds 1951 elke tien jaar gemiddeld met ongeveer 12 centimeter, zo blijkt uit onderzoek van klimaatgegevens uit meer dan zes decennia van 1000 weerstations in heel Europa, zo meldt *Nature Today*.

De studie werd uitgevoerd door masterstudent Adria Fontrodona Bach van de Wageningen University, die daarbij assistentie kreeg van drie onderzoekers van zijn academie, onder wie Ryan Teuling. "Het belang van deze ont-

Foto: AFP

wikkeling zit niet alleen in de afgenomen sneeuwpret. Het is het resultaat van een combinatie van stijgende temperaturen en de effecten

van klimaatverandering op de neerslag", aldus Teuling. Volgens hem zorgt het broeikas-effect voor extremere neerslag en hogere tempe-

raturen tot minder sneeuwophoping. "In onze studie laten we zien dat de sneeuw-accumulatie in Europa dramatisch afneemt, wat grote implicaties heeft voor de beschikbaarheid van zoet water tijdens de smeltperiode in de lente. Extreme sneeuwophoppingen, die meestal zeer ontwrichtend zijn voor de samenleving, nemen echter ook af, zij het in een wat langzamer tempo."

De onderzoekers, die bij hun studie geholpen werden door het KNMI, constateerden dat er vanaf de jaren tachtig een versnelling optrad in de afname van het sneeuwdek. De afname werd in heel Europa gevonden, behalve in de allerkooldste gebieden.

Mensen

Marianita Djaoen viert 102e verjaardag met Mariachi

Marianita Djaoen vierde afgelopen dinsdag haar 102e verjaardag in goede mentale en fysieke gezondheid bij het Activiteitencentrum 60+ 'Zr. Astrid Gregorio'. Tezamen met haar dochter Mavis Djaoen en andere ouderen die het activiteitencentrum bezoeken, genoot zij op haar verjaardag van een Mariachi band.

Vanaf 2011 neemt mevrouw Djaoen deel aan de verschillende activiteiten die georganiseerd worden door het Activiteitencentrum 60+ 'Zr. Astrid Gregorio' voor ouderen van Bándabou. Marianita Djaoen houdt van handenarbeid en naaiwerk, maar tegenwoordig bezoekt zij het centrum voornamelijk om met an-

dere senioren burgers te socialiseren. Mevrouw Djaoen was getrouwd met Agusto Djaoen en zij kregen drie kinderen, waarvan er twee helaas zijn overleden. Vroeger bleef mevrouw Djaoen thuis om voor haar kin-

Klinieken open voor homoparen met babywens

Foto: Shutterstock

Homoseksuele wensouders die met een draagmoeder hun kindwens willen vervullen, kunnen vanaf volgend jaar terecht in Nederlandse klinieken. Dat meldt de televisieprogramma De Monitor gisteren op basis van een eigen rondgang. Tot nu toe was deze wens in Nederland niet te vervullen wegens strikte voorschriften en moesten de stellen uitwijken naar het buitenland.

Twee klinieken starten in 2019 met draagmoederschap voor homoparen. In MC Kinderwens in Leiderdorp kunnen de homostellen terecht voor een behandeling waarbij de draagmoeder ook de eiceldonor is. In Elsendorp, bij kliniek Nij Geertgen, hoeft dat niet en mogen de draagmoeder en eiceldonor verschillende personen zijn. "Ik vind het te gek voor woorden dat homostellen, maar

ook vrouwen met bijvoorbeeld oncologische klachten, naar het buitenland moeten gaan om daar hun kindwens in vervulling te laten gaan," zegt directeur van Nij Geertgen, Marc Scheijven, tegen De Monitor. "Terwijl alle medische en technische ervaring en kennis in huis is." De strikte voorwaarden waarmee de homostellen te maken krijgen, zijn versoepeld sinds afgelopen zomer de Embryowet wijzigde. Criteria rondom draagmoederschap werden verruimd.

Brief Einstein geveild voor ruim 28.000 euro

Een brief van Albert Einstein heeft op een Israëlische veiling ruim 28.000 euro opgeleverd. De beroemde Joodse wetenschapper schreef in 1922 aan zijn zus Maja dat hij zich zorgen maakte over het groeiende antisemitisme in Duitsland. Einstein verstuurde de brief nadat hij was wegevlucht uit Berlijn. Dat gebeurde na de moord op zijn vriend Walther Rathenau, de Joodse minister van Buitenlandse Zaken. Einstein was gewaarschuwd dat ook zijn leven gevaar liep. "Niemand weet waar ik ben. Er wordt gedacht dat ik vermist ben", schreef de weten-

schapper aan zijn zus. Er wordt aangenomen dat hij op dat moment in de stad Kiel was. Hij stelde ook dat 'duistere tijden in aantocht zijn, in economisch en politiek opzicht'. De nazi's zouden ruim tien jaar later aan de macht komen. Einstein zocht uiteindelijk een veilig heenkomen in de VS. "Wat deze brief bijzonder maakt, is dat Einstein echt weet te voorspellen, tien jaar voordat het gebeurt, wat gaat plaatsvinden in Duitsland", zegt medeoprichter Meron Eren van veilinghuis Kedem. Dat heeft niet bekendgemaakt aan wie de brief is verkocht.

Vingerafdruk op ID-kaart komt weer terug

Foto: Shutterstock

Op de chip in nieuwe identiteitskaarten van EU-burgers moeten twee vingerafdrukken van de kaarthouder komen te staan. Ambassadeurs van de 28 lidstaten zijn gisteren akkoord gegaan met dit voorstel van de Europese Commissie.

In Nederland waren vingerafdrukken op ID-kaarten al enkele jaren verplicht, maar dat werd begin 2014 afgeschaft omdat het geen Europese verplichting was. De maatregel zou nodig zijn om identiteitsfraude tegen te gaan. Als het Europees

Parlement er ook mee heeft ingestemd, hebben EU-landen twee jaar de tijd om het besluit door te voeren. Bestaande kaarten zonder vingerafdrukken verliezen tien jaar daarna hun geldigheid. De ID-kaart is geldig als reisdocument in ongeveer veertig landen, waaronder alle EU-lidstaten en Turkije. Sinds 2009 zijn vingerafdrukken in het paspoort voor alle EU-lidstaten verplicht. In Nederland geldt dat de afdrucken worden gewist als de aanvrager het document in ontvangst heeft genomen.

Ierland gaat ufo-meldingen piloten onderzoeken

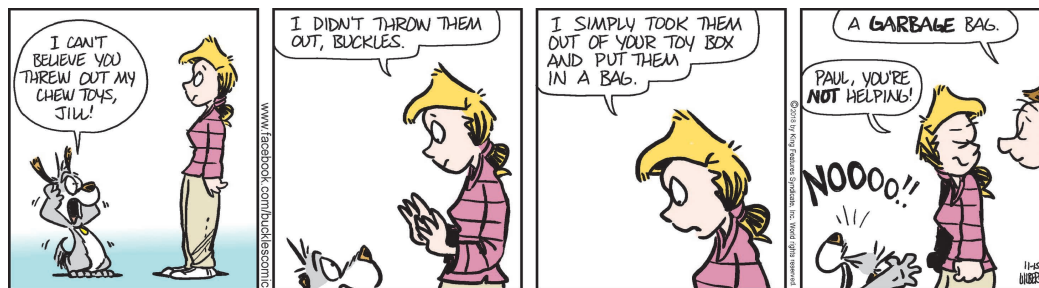
De Ierse luchtvaartautoriteiten gaan onderzoek doen naar meldingen van piloten over ufo's. Een piloot van een vlucht van het Canadese Montreal naar Londen meldde een ongeïdentificeerd vliegend object toen hij bij Ierland vloog, aldus de BBC gisteren. Het incident was afgelopen vrijdag. De piloot vroeg de verkeersleiding van het

vliegveld Shannon eerst of er een militaire oefening was maar dat was niet het geval.

Vervolgens meldde hij een 'zeer helder licht' te zien en een voorwerp dat aan de linkerkant van zijn vliegtuig vloog en vervolgens snel naar het noorden verdween. Ook andere piloten deden melding van snel bewegende vliegende objecten.

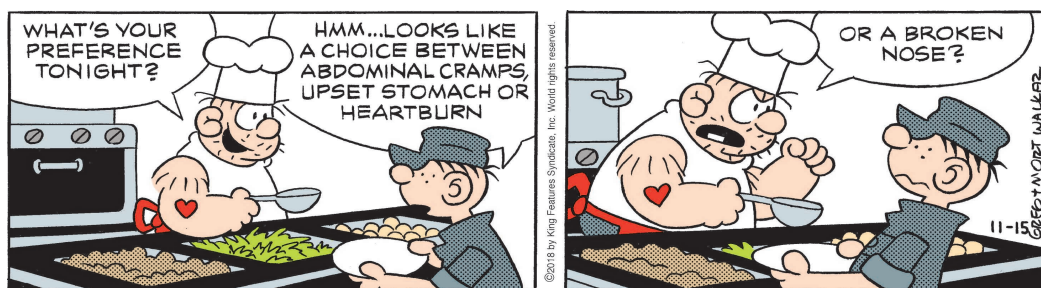
Buckles

By David Gilbert

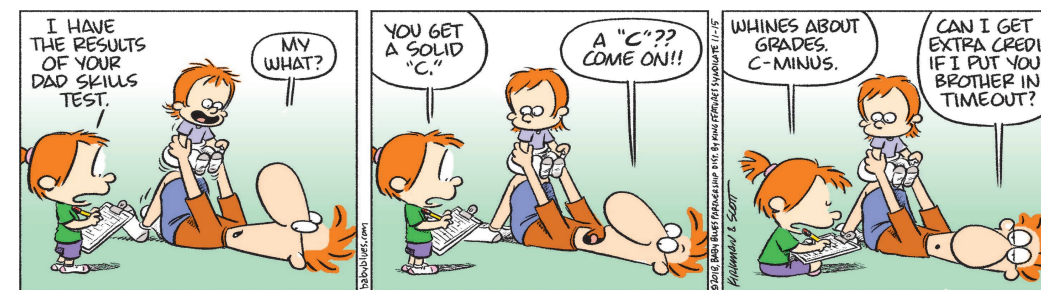
Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Cilic verslaat Isner, Djokovic geplaatst

LONDEN — Tennisser Marin Cilic heeft bij de ATP Finals in Londen de eerste zege geboekt in de groep. De als vijfde geplaatste Kroaat was na 2 uur en 15 minuten klaar met de Amerikaan John Isner, de nummer acht van de plaatsingslijst. Hij zegevierde in drie sets: 6-7 (2), 6-3, 6-4.

Door de overwinning van Cilic is Novak Djokovic vroegtijdig zeker van een plaats in de halve finales. De als eerste geplaatste Serviër was eerder op de dag veel te sterk voor de Duitser Alexander Zverev (6-4, 6-1). Morgen speelt Djokovic nog tegen Cilic en Zverev tegen Isner. Cilic en Zverev staan in de poule op één zege, Isner verloor tot dusver twee keer.

De eerste set ging lange tijd gelijk op, al moest Isner in zijn eerste servicegame meteen een breakpoint wegwerken. In de tiende game had de Amerikaan setwinst voor het grijpen. Hij liet echter drie setpoints onbenut waarna de stand weer in evenwicht kwam (5-5). In de onvermijdelijke tiebreak sloeg Isner alsnog toe. Ook in de tweede set was het krachtverschil tussen beide ser-

vicespecialisten klein. Cilic dwong in de zesde game twee breakpoints af, maar met drie aces op rij wendde Isner het gevaar af (3-3). In de achtste game kreeg de Kroaat opnieuw drie breakpoints op rij en dat was deze keer wel genoeg voor een doorbraak. Hij serveerde daarna soepel naar de setwinst. In de derde set was er aanvankelijk aan beide kanten weinig stabiliteit meer. Cilic herpakte zich als eerste en wist een vroege voorsprong tot aan het einde vast te houden. Het was zijn achtste zege in zijn elfde duel met Isner.

Marin Cilic

8 jaar schorsing Taiwanese gewichthefferster

LAUSANNE — Voormalig wereldrecordhoudster gewichtheffen Lin Tzu-chi is acht jaar geschorst voor het gebruik van doping. Die straf sprak het internationale hof van sportarbitrage CAS uit tegen de dertigjarige sportvrouw uit Taiwan.

Lin werd in 2016 positief bevonden op anabole steroïden. De bond van Taiwan wilde haar voor twee jaar schorsen, maar het mondiale antidopingbureau Wada was het er niet mee eens en ging in beroep bij het CAS. Wada wees erop dat Lin al eens eerder betrapt was op doping en eiste een langere schorsing. Het tribunaal in Lausanne gaf hier gehoor aan.

Lin verbeterde bij de Aziatische Spelen in 2014 het wereldrecord in de klasse tot 63 kilogram en bracht het op 261 kilo. Op de Olympische Spelen van Rio was ze de grote favoriete voor het goud, maar ze trok zich enkele uren voor de wedstrijd terug.

Rooney met nummer 10 én aanvoerdersband

LONDEN — Wayne Rooney draagt vandaag tijdens zijn laatste wedstrijd voor de Engelse nationale voetbalploeg het shirt met rugnummer 10. De oud-speler van onder meer Everton en Manchester United krijgt bovendien de aanvoerdersband om zodra hij als invaller binnen de lijnen komt, zei bondscoach Gareth Southgate gisteren.

“De gehele selectie heeft ontzettend veel respect voor Wayne. We vinden dit een passend eerbetoon”, aldus Southgate, die het met de Engelse ploeg in een vriend-

schappelijke wedstrijd tegen de Verenigde Staten opneemt. Rooney komt momenteel in de Amerikaanse competitie uit voor D.C. United. Op Wembley doet hij nog

één keer mee met Engeland. Voor Rooney wordt het zijn 120e interland. Southgate vertelde niet in welke minuut Rooney het veld inkomt. “Dat heb ik al met hem doorgesproken. We vinden het ook belangrijk om ons met ons huidige team zo goed mogelijk voor te bereiden op zondag”, doelde de bondscoach op de thuiswedstrijd tegen Kroatië in de Nations League.

Mendy onder het mes

Foto: AFP

MANCHESTER — Verdediger Benjamin Mendy van Manchester City heeft een operatie aan zijn linker knie ondergaan. Daardoor is de Franse international naar verluidt enkele weken uitgeschakeld. Zijn club maakte de duur van zijn herstelperiode nog niet bekend. Mendy speelde zondag een volledige wedstrijd tegen stadgenoot Manchester United (3-1) en moest zich daarna bij de Franse selectie melden voor de duels met Nederland (morgen) en Uruguay (dinsdag). Hij moest zich echter terugtrekken vanwege een pijnlijke knie. Nader onderzoek wees uit dat een ingreep noodzakelijk was. Mendy miste een groot deel van het vorige seizoen door een zware blessure aan zijn andere knie.

Hockeysters azen op 7e en laatste Trophy

CHANGZHOU — De Nederlandse hockeysters beginnen zaterdag als titelkandidaat aan de 23e en laatste editie van de Champions Trophy in China. Oranje is in Changzhou echter allerm minst op volle sterkte. De geprolongeerde wereldtitel, afgelopen zomer in Londen, schept niettemin hoge verwachtingen.

Met het winnen van de Champions Trophy, die van de kalender verdwijnt ten faveure van de FIH Pro League, zouden de Nederlandse hockeysters weer eens een fraaie trilogie voltooien. Oranje heeft behalve de wereldtitel ook de Europese titel in bezit. De olympische titel moest de ploeg van bondscoach Alyson Annan bij Rio 2016 na een dramatische finale aan Groot-Brittannië laten. Op de absentenlijst prijken de namen van vaste krachten als aanvoerder Carlien Dirkse van den Heuvel, Lidewij Welten en Kelly Jonker (allen geblesseerd). Mede daardoor krijgen nieuwkomers als Marlijn Veen, Renée van Laarhoven, Yibbi Jansen en Maxime Kerstholt nu een kans bij de zesvoudige kampioenen. De laatste keer dat Dirkse van den Heuvel niet tot de wedstrijdselectie van Oranje

behoorde, was op 22 januari 2016, meldt *hockey.nl*. Daarna was de middenveldster in 72 interlands op rij van de partij. Margot van Geffen, die in China wel aantreedt, kwam in de laatste zeventig wedstrijden van Oranje steeds in actie. Met tweehonderd interlands is Eva de Goede van de huidige selectie de meest ervaren international. Argentinië won de laatste drie Champions Trophy's. De Zuid-Amerikaanse hockeynatie is titelhouder met zeven eindzeges. Daarna volgen Nederland en Australië met zes titels. Oranje, dat in 2011 voor de laatste keer de trofee won, opent zaterdag het toernooi met de wedstrijd tegen outsider Japan.

Voortvarende start Luiten in Dubai

DUBAI — Golfer Joost Luiten is voortvarend begonnen aan het Tour Championship in Dubai, het slottoernooi van dit jaar met de beste zestig spelers van de Europese Tour.

Hij noteerde in zijn eerste ronde op de Jumeirah Golf Estates 69 slagen, drie onder par, en deelt daarmee voorlopig de vierde plaats in de tussenstand. Hij maakte vier birdies, tegen één bogey. Luiten moest vroeg aan de bak in Dubai. De Rotter-

dammer stroomde het toernooi in als de nummer 57. Hij was dit jaar bijna vijf maanden uitgeschakeld door een polsblessure. De top drie van de tour komt als laatst in actie, onder wie Francesco Molinari. De Italiaan voert de Europese ranglijst aan en heeft grote kans op de eindzege in het tour-klassement. In Dubai is veel geld te verdienen. Het prijzengeld bedraagt 8 miljoen dollar. De top tien van de Europese ranglijst na het toernooi verdeelt nog eens 5 miljoen dollar.

Fun Dominoes

Scratch, match & win!

Het waanzinnige eindejaars prijzenfestijn!

Shop bij de Fun Partners, swipe je Fun Miles card en ontvang Fun Dominoes-kaarten! (Hoeveel verschilt per partner.) Kras de voorkant open om te zien of je een instant prize hebt! Knip dan de dominostenen achterop uit en match 10 dominostenen op het speelbord (gratis verkrijgbaar bij de partners). Lever je speelbord in bij de aangewezen partners en wie weet win je één van de hoofdprijzen!

Let the fun begin! Scratch, match & win!

Kijk op funmiles.net/fundominoes voor de spelregels en alle prijzen.

Deze actie is geldig t/m 31 januari 2019.

Hoofdprijzen

- Een Ford Figo 2019 van Yrausquin (met 1 jaar gratis WA-verzekering van ENNIA)
- 4 x 25.000 Fun Miles
- Waardebonnen tot f 1500 van TUI, CITGO en Kooyman

...en meer!

AMIGOE

Meer dan alléén een krant!

Sluit een abonnement bij Amigoe en maak kans om fantastische prijzen te winnen!

Nieuwe abonnees maken kans op o.a. een weekend-stay bij The Mill Resort tot een jaar gratis abonnement van Amigoe!

ABONNEER NU!
582-4333

Ben je al abonnee?
Breng een nieuwe abonnee mee en maak kans op een gratis dagje Wellness!

Ook overal de Amigoe lezen?
Kijk dan snel op www.amigoe.com